



Analiza stanja nevladinih organizacija
i korištenja postojećih mehanizama
suradnje **s institucijama BiH i
međunarodnim organizacijama**



Analiza stanja nevladinih organizacija i
korištenja postojećih mehanizama suradnje
**s institucijama BiH i međunarodnim
organizacijama**

Lista tabela

Tabela 1. Dobivena sredstva iz proračuna institucija BiH	37
Tabela 2. Dobivena sredstva iz EU i drugih stranih donatora	37

Lista grafika

Grafik 1	11
Grafik 2	12
Grafik 3.	13
Grafik 4	14
Grafik 5	15
Grafik 6	16
Grafik 7	16
Grafik 8	17
Grafik 9	21
Grafik 10	22
Grafik 11	22
Grafik 12	23
Grafik 13	26
Grafik 14.	27
Grafik 15.	27
Grafik 16.	28
Grafik 17.	28
Grafik 18.	29
Grafik 19.	29
Grafik 20.	30
Grafik 21.	30
Grafik 22.	31
Grafik 23.	31
Grafik 24.	32
Grafik 25.	34
Grafik 26.	35
Grafik 27.	36
Grafik 28.	36
Grafik 29.	38

Sadržaj

Uvod	7
Metodologija	8
Ograničenja	8
Analiza	11
Osnovne informacije	11
Veličina organizacije	15
Suradnja i izazovi	19
Digitalizacija	26
IPA konzultacije i uloga NVO u procesu pregovaranja o pristupanju Europskoj uniji	34
Preporuke	40
Izvori i literatura	43
Aneks I	44



Uvod

Institut za razvoj mladih KULT u suradnji s Ministarstvom pravde BiH proveo je istraživanje koje je imalo za cilj utvrditi određene parametre stanja nevladinih organizacija/fondacija/udruga (u daljem tekstu NVO) u BiH, odnos NVO prema postojećim mehanizmima suradnje s institucijama BiH te međunarodnim organizacijama i programima koje nude. Institut za razvoj mladih KULT je istraživanje uradio isključivo iz vlastitih resursa i sredstava.

Ovim istraživanjem nastoji se ispitati u kojoj mjeri NVO koriste dostupne oblike suradnje s institucijama BiH (Sporazum o suradnji između Vijeća ministara BiH i NVO, web-platforma eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II), koje ključne probleme NVO prepoznaju u ostvarivanju suradnje s institucijama BiH, koja rješenja predlažu za unapređenje postojeće razine suradnje te djelomično utvrditi stanje NVO u određenim oblastima.

Prema Zakonu o udruženjima i fondacijama BiH,¹ "Udruženje je svaki oblik dobrovoljnog povezivanja tri ili više fizičkih ili pravnih lica, u svim kombinacijama, radi unapređenja i ostvarivanja nekog zajedničkog ili općeg interesa ili cilja, u skladu s Ustavom i zakonom, a čija svrha nije sticanje dobiti".

Prema Zakonu o udruženjima i fondacijama Republike Srpske,² udruga građana je definirana člankom 2. stav 1. na sljedeći način: "Udruženje je u smislu ovog zakona, svaki oblik dobrovoljnog povezivanja više fizičkih ili pravnih lica radi unapređenja ili ostvarivanja nekog zajedničkog ili opšteg interesa ili cilja, u skladu sa Ustavom i zakonom, a čija osnovna svrha nije sticanje dobiti."

Prema Zakonu o udrugama i fondacijama Federacije BiH,³ u članku 2, stav 1. udruga je definirana na sljedeći način: "Udruga je, u smislu ovoga zakona, svaki oblik dragovoljnog povezivanja više fizičkih ili pravnih osoba radi unaprjeđenja i ostvarivanja nekog zajedničkog ili općeg interesa ili cilja, sukladno Ustavu i zakonu, a čija temeljna svrha nije stjecanje dobiti."

Sukladno ovim zakonima registriraju se sportski klubovi, savjetovališta, razni centri, udruge privrednika, umirovljenika, mladih, intelektualaca, zanatlija, povratnika i slično.

Prema Zakonu o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta BiH,⁴ udruga je svaki oblik dragovoljnog povezivanja tri ili više fizičkih ili pravnih osoba čija svrha nije stjecanje dobiti nego ostvarivanje i unapređenje određenog zajedničkog ili općeg interesa ili cilja, sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, zakonima Bosne i Hercegovine te Statutu i zakonima Distrikta.

Sumirano iz prethodnih zakonskih odredbi, NVO – nevladina organizacija predstavlja svaku formalno organiziranu i registriranu skupinu ljudi, dobrovoljnu organizaciju, humanitarnu agenciju, fondaciju, stručnu udruhu, organizaciju za ljudska prava, zadrugu i sličan oblik organiziranja, ali samo ako je njeno djelovanje i funkcioniranje neovisno o vladi i vladinim tijelima, to jeste o državnim organizacijama i institucijama.⁵

1 Zakon o udruženjima i fondacijama BiH ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 31/01, 42/03, 63/08 i 94/16).

2 Zakon o udruženjima i fondacijama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 52/01, 42/05).

3 Zakon o udrugama i fondacijama Federacije BiH ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 45/02).

4 Zakon o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", broj: 2/10 – prečišćeni tekst).

5 UNDP (2014) Priručnik za nevladine organizacije u BiH.

Metodologija

Uzorak i prikupljanje podataka

Uzorak za potrebe ovog istraživanja činile su nevladine organizacije registrirane na državnoj razini pri Ministarstvu pravde BiH. Baza nevladinih organizacija registriranih na državnoj razini dostupna je na internetskoj stranici Ministarstva pravde BiH. Kako bi uzorak bio relevantniji, uzete su one organizacije koje su označene kao aktivne u dostupnoj bazi. Traženje kontaktnih podataka organizacija (e-mail adrese, telefonski brojevi, imena odgovornih osoba) odvijalo se u fazi pripreme istraživanja i obavljano je od osoblja Instituta.

Također, sve oblasti u kojima nevladine organizacije djeluju uzete su u uzorak. Baza nevladinih organizacija⁶ registriranih kod Ministarstva pravde BiH pored imena sadrži podatke o lokaciji i imenima odgovornih osoba. Pored navedenog, baza sadrži imena organizacija koje su registrirane i na drugim razinama vlasti. Ukupan broj organizacija registriranih na svim razinama, a koje se vode kao aktivne u navedenoj bazi iznosi 25.646. Prema podacima koje posjeduje Ministarstvo pravde BiH, na državnoj razini registrirane su 2083 aktivne nevladine organizacije (pristupano 29. 10. 2020. g.). Cilj je bio prikupiti 10% odgovora od ukupnog broja nevladinih organizacija registriranih pri Ministarstvu pravde BiH. Vremensko razdoblje prikupljanja podataka je od 6. 12. 2020. g. do 1. 2. 2021. g.

Na upitnik je odgovorilo ukupno 199 nevladinih organizacija, što predstavlja 9,5% organizacija koje se vode kao aktivne pri Ministarstvu pravde BiH.

Upitnik

Za potrebe ovoga istraživanja kreiran je kombinirani upitnik s otvorenim, poluotvorenim i zatvorenim tipom pitanja. Upitnik je kreiran u online programu LimeSurvey. Upitnik se sastoji od 42 pitanja. Prikupljanje podataka vršilo se putem linka na upitnik distribuiranog putem e-mail adresa na kontakte predsjednika ili članova upravljačkih struktura nevladinih organizacija, ovisno o tome čijem kontaktu se moglo pristupiti.

Ograničenja

Postojalo je više ograničenja s kojima se suočilo ovo istraživanje. Online način popunjavanja upitnika pokazuje nedostatak kontrole i nadgledanja prilikom popunjavanja upitnika. Odnosno, nije bilo moguće kontrolirati hoće li upitnik popuniti odgovorna osoba koja zaista ima ulogu i pristup informacijama u organizaciji.

Tehničko ograničenje s kojim smo se suočili prilikom prikupljanja podataka ogleda se u ažurnosti baze podataka organizacija na zvaničnoj internetskoj stranici Zbirnog e-registra udruženja i fondacija u BiH. Prilikom kontaktiranja određenih organizacija utvrđeno

6 Zbirni e-registar udruženja i fondacija u BiH: <http://zbirniregistri.gov.ba/>

je da neke od organizacija nisu aktivne već nekoliko godina (iako su u bazi označene kao aktivne). Česta je situacija i da su predsjednici ili članovi organizacija preminuli, odselili se ili jednostavno nisu ugasili organizaciju. Na drugoj strani, javile su se organizacije koje su registrirane na državnoj razini, ali u bazi nisu bile pronađene.

Stvarni je broj aktivnih organizacija značajno manji u odnosu na broj organizacija u bazi MP BiH koje se vode kao aktivne. Ovo je za posljedicu imalo relativno nizak odziv organizacija na anketu, te je on nešto ispod očekivanih 10%. Međutim, ako se u obzir uzme da baza Ministarstva pravde BiH nije ažurna i da je broj zaista aktivnih organizacija značajno manji od navedenoga u bazi, uzorak organizacija koje su odgovorile na upitnik prelazi očekivanih 10%.

Također, primjetan je nedostatak volje kod osoba iz organizacija da popune upitnik, uz opravdanja kako nisu dobili nikakvu pomoć od institucija na razini BiH te samim time ne žele sudjelovati u anketi.

Važno je istaći da pojedine organizacije imaju, pored državne razine, registraciju i na drugim razinama vlasti, te su u anketi u kategoriji razine registracije označile „neka druga razina registracije“. Njihovi odgovori su relevantni jer imaju registraciju pri institucijama na razini BiH, na temelju čega im je upitnik i poslan.



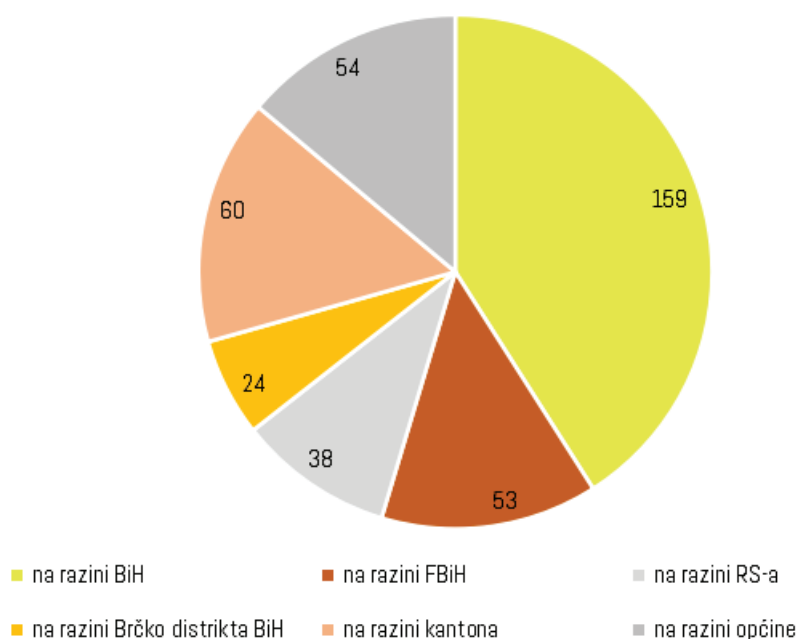
Analiza

Osnovne informacije

Razina na kojoj organizacija djeluje

Iako su organizacije registrirane pri Ministarstvu pravde BiH, njih 41% je naznačilo da djeluju na državnoj razini BiH. Zatim slijedi da 15% organizacija djeluje na kantonalnoj razini. Jednak je broj organizacija koje djeluju na prostoru općina u FBiH, tj. 14%. Na prostoru RS-a djeluje 10% organizacija, dok procentualno najmanje organizacija djeluje na prostoru Brčko distrikta, točnije njih 6%.

Označite na kojoj razini (ili razinama) djeluje Vaša organizacija:

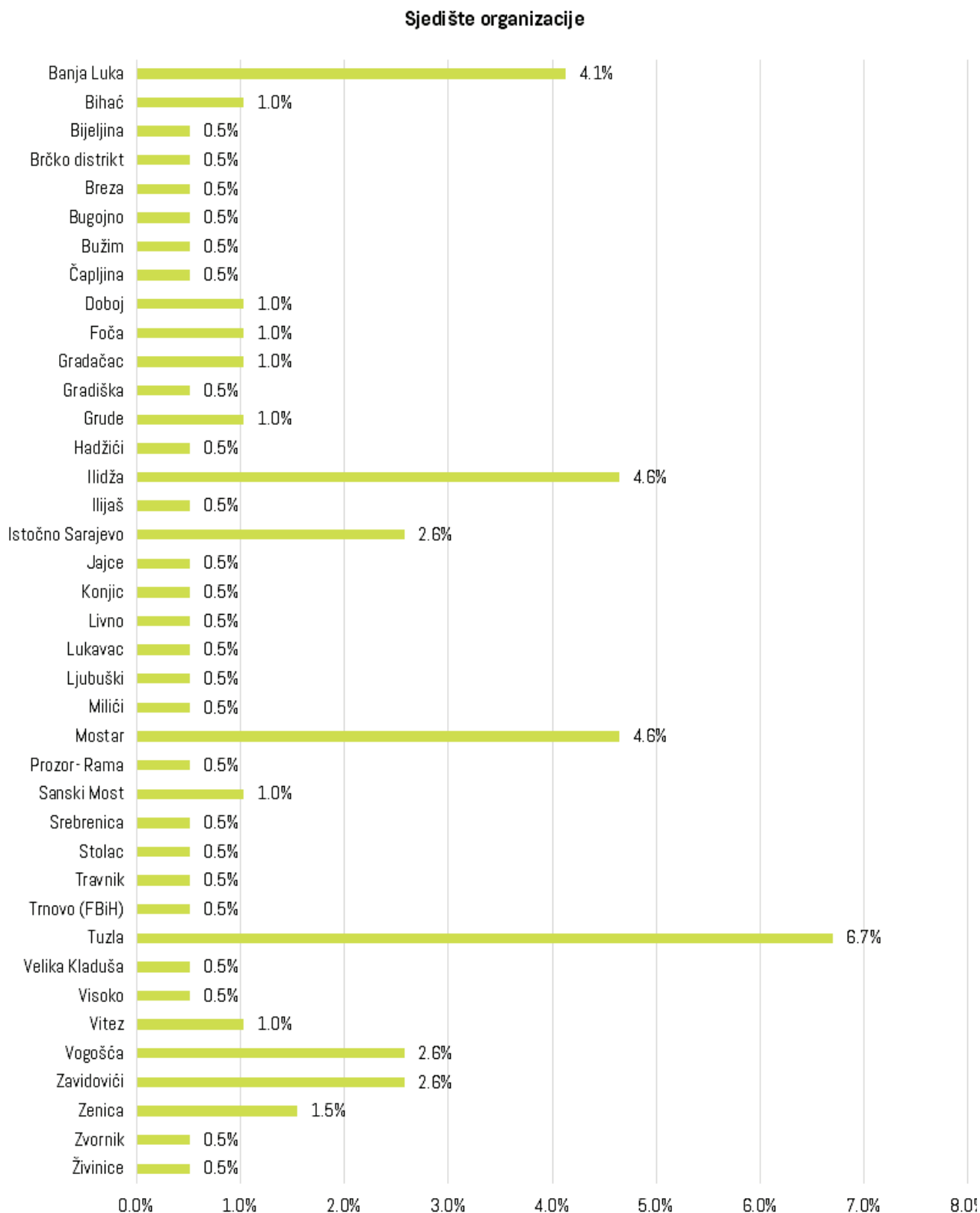


Grafik 1.

Sjedište organizacije

Upitniku su pristupile organizacije iz preko 40 općina i gradova u BiH. Procentualno je najviše organizacija iz četiri gradske općine Sarajeva, tj. 51,5% (Grad Sarajevo obuhvata općine: Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Stari Grad, Centar). Na grafiku

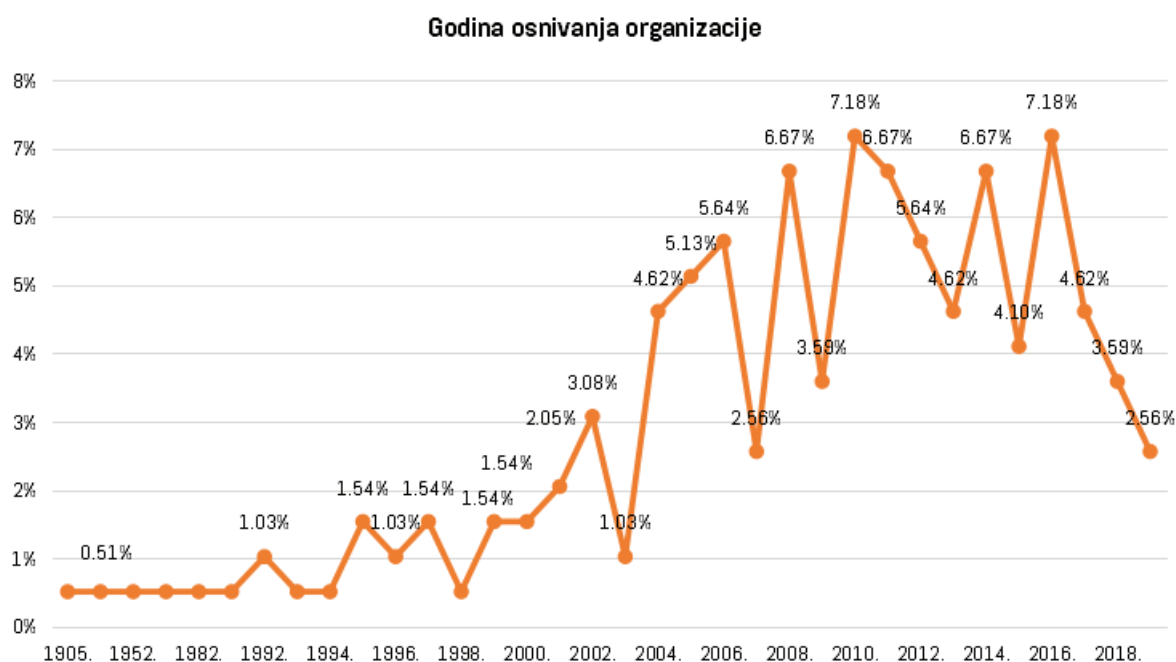
ispod, a radi boljeg vizualnog prikaza, prikazane su organizacije iz drugih općina/gradova. Organizacije iz drugih lokalnih zajednica koje su imale značajnije sudioništvo u upitniku jesu Tuzla (6,7%), Mostar (4,6%), Ilidža (4,6%) i Banja Luka (4,1%).



Grafik 2.

Starost organizacije

Starosna kategorija organizacija pokazala je višegodišnji razvoj nevladinog sektora. Nekolicina organizacija je kao godinu osnivanja navela razdoblje prije 1992. g. Jedna od organizacija kao godinu osnivanja je navela 1905. g. Na temelju grafika ispod možemo vidjeti da se bilježi rast broja nevladinih organizacija registriranih na državnoj razini. Jedan od mogućih uzroka porasta formalnih registracija organizacija jeste i donošenje Zakona o udruženjima i fondacijama na državnoj razini 2008. g. Važno je napomenuti da su organizacije koje su pristupile istraživanju uglavnom iz posljednjeg desetljeća. Postoji mogućnost da je određeni dio organizacija bio registriran i u prvom desetljeću ovog stoljeća, samo te organizacije nisu više aktivne.



Grafik 3.

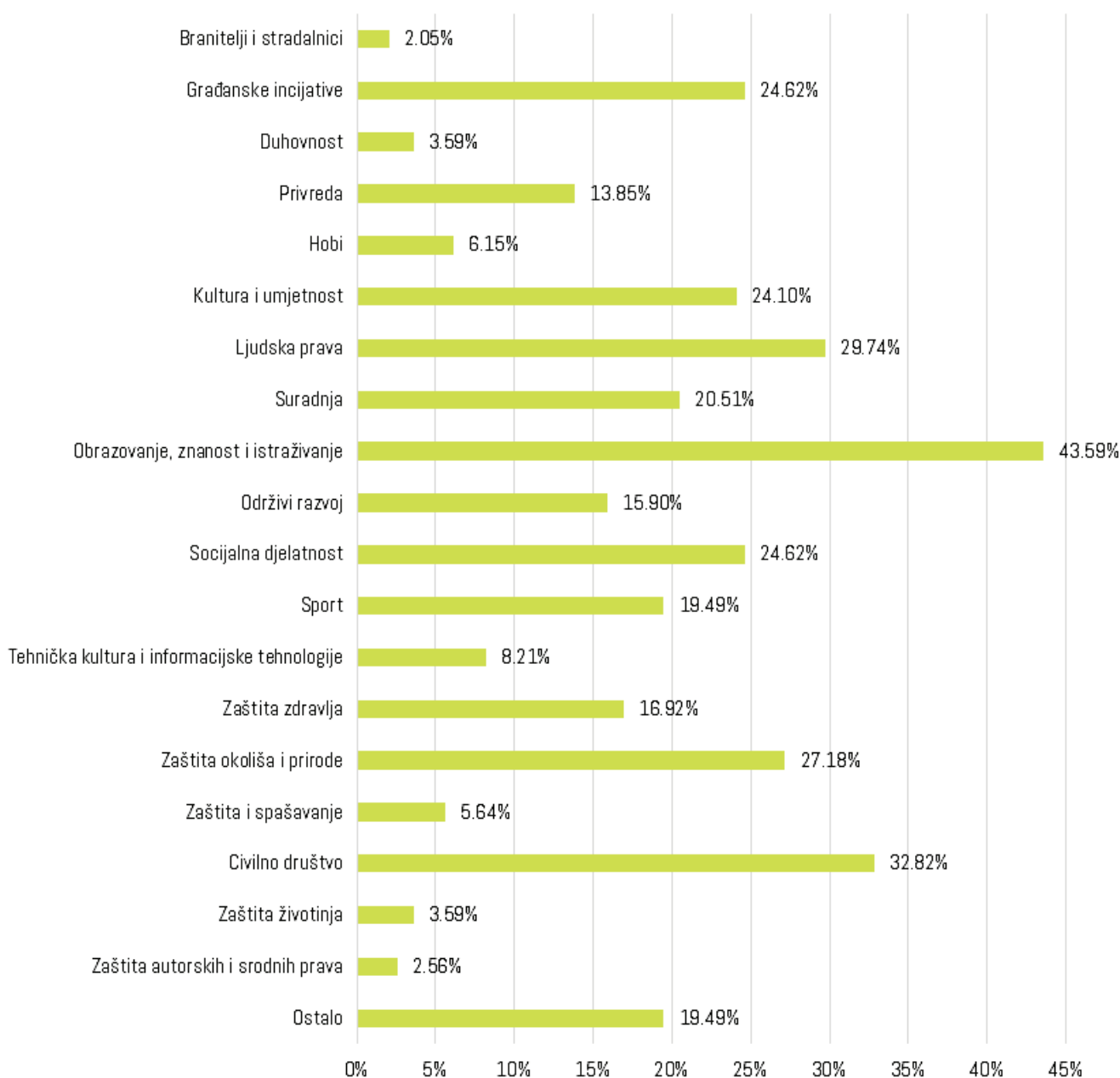
Područje djelatnosti

Pitanje koje se tiče područja djelatnosti u ponuđenim odgovorima imalo je opcije iz Vodiča za razvrstavanje udruženja i fondacija,⁷ koji je kreiralo Ministarstvo pravde BiH. Organizacije su imale mogućnost izabrati više oblasti, odnosno pored oblasti za koje su registrirane mogle su odabrati i oblasti u kojima vrše djelatnosti za koje se nisu prvobitno registrirale. Ako organizacija nije mogla izabrati neki/e od ponuđenih odgovora, imala je priliku odabrati opciju "ostalo" uz navođenje odgovarajuće djelatnosti. Na temelju grafika ispod vidimo da je obrazovanje, znanost i istraživanje kao područja djelatnosti navelo 43,59% organizacija. Također, druge djelatnosti u kojima u značajnoj mjeri djeluju NVO su: civilno društvo 32,82%, ljudska prava 29,74% te zaštita okoliša i prirode 27,18%. Najmanje organizacija je kao svoje područje djelatnosti odabralo opciju koja se odnosi na branitelje i stradalnike, tj. 2,05%.

⁷ Vodič za razvrstavanje udruženja i fondacija: http://www.mpr.gov.ba/organizacija_nadleznosti/uprava/registracije/udruzenja/obrasci/default.aspx?id=1976&langTag=bs-BA

Pod opciju „ostalo“ organizacije su navele sljedeće: medijacija, zaštita slobode medija i prava novinara, strukovna udruga u oblasti interne revizije, urbani prostor i arhitektura, planinarenje, analize i istraživanja, žene, djeca s posebnim potrebama, humanitarni rad, zaštita kulturno-povijesne baštine, prava osoba s invaliditetom, rad s mladima na pomirenju, borba protiv korupcije, zaštita privatne imovine, planinarstvo, alpinizam, speleologija, gorska služba spašavanja, orijentacija u prirodi, rad s mladima, promicanje turizma, jačanje žena na selu u svim oblastima, brokери u osiguranju, predstavništvo BiH u međunarodnoj asocijaciji CIOFF, koja djeluje kao partnerska organizacija UNESCO-a, akreditirana u Povjerenstvo za nematerijalnu kulturnu baštinu.

Područje djelatnosti prema Vodiču za razvrstavanje udruženja i fondacija

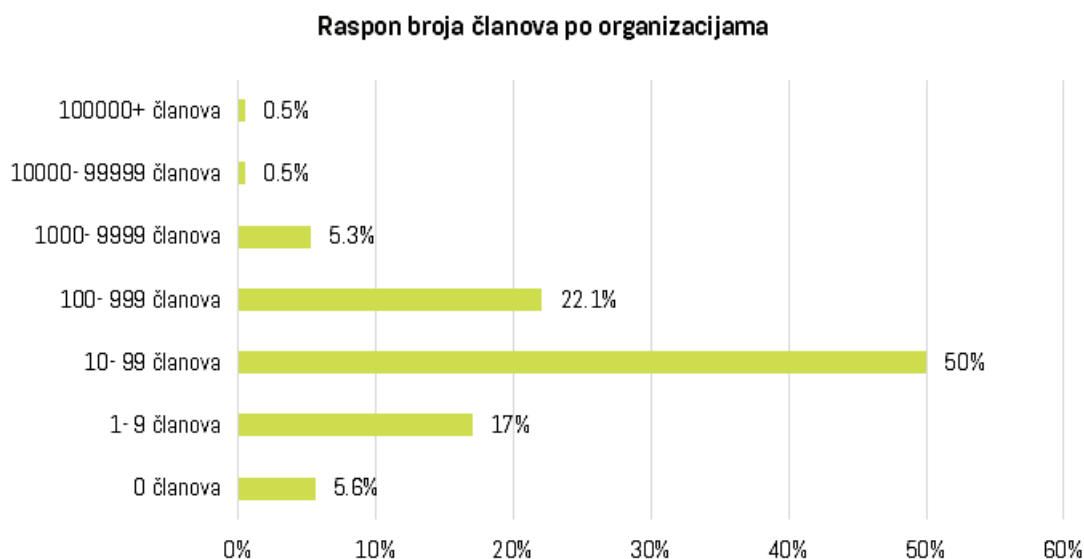


Grafik 4.

Veličina organizacije

Prosječan broj članova (ako je članska organizacija) u posljednje tri godine

Organizacije koje su ispunile upitnik navode kako su u posljednje tri godine (kumulativno) imale 205.777 članova. Kada se podijeli ukupan broj članova po broju organizacija, prosjek je 1.052 člana po organizaciji. Važno je napomenuti da se najveći broj članstva odnosi na sindikalne organizacije, koje u značajnoj mjeri uvećavaju prosječni broj članstva u NVO. Zbog toga prosječan broj članova u organizaciji nije najadekvatniji pokazatelj stanja članstva u organizacijama. Bolji pokazatelj članstva je medijan koji iznosi 30, označavajući na taj način da 50% organizacija ima do 30 članova. Organizacije koje nemaju članova / nisu članske imaju prilično mali udio u ukupnom broju organizacija (5,6%). Jednoznamenkast broj članova ima 17% organizacija. Pola organizacija ima između 10 i 99 članova. Preko 10.000 članova ima 0,5% organizacija i isto toliko organizacija ima preko 100.000 članova.



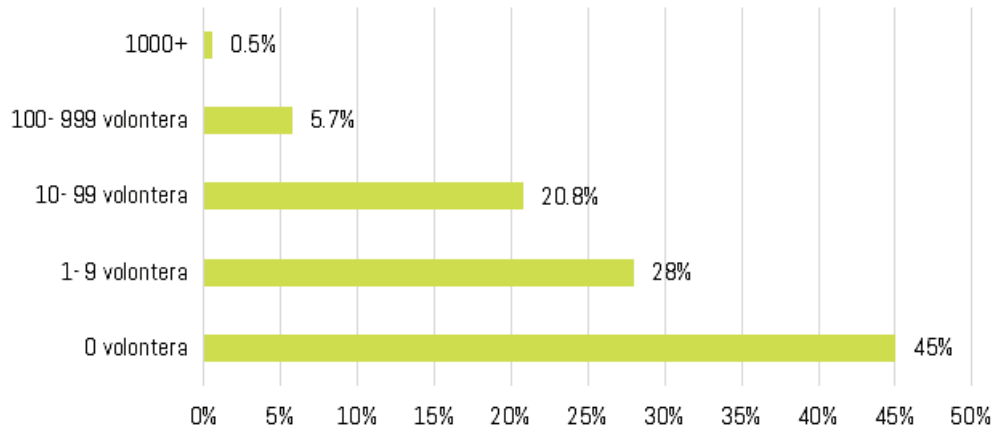
Grafik 5.

Prosječan broj volontera po ugovoru o volontiranju u posljednje tri godine

Organizacije prema važećim zakonima o volontiranju (entitetski i Brčko distrikt) mogu se akreditirati za dugoročno volontiranje i na taj način prikazati brigu o volonterima koji su dio organizacije. Ugovor o volontiranju jasno određuje prava i obveze obje strane i daje dodatnu vrijednost volonteru za provedeno vrijeme u volontiranju.

Na temelju odgovora organizacija, kumulativni broj volontera angažiranih po ugovoru o volontiranju u posljednje tri godine iznosi 4.890. Prosječan broj volontera po organizaciji iznosi 25. Ipak, medijan pokazuje da je 50% organizacija navelo kako su u posljednje tri godine imale samo dva ugovora o volontiranju. Dodatne analize pokazuju da 45% organizacija nema volontera angažiranih po ugovoru o volontiranju. Između 10 i 99 volontera imalo je 20,8% organizacija. Preko 1.000 volontera imalo je 0,5% organizacija.

Prosječan broj volontera po organizacijama

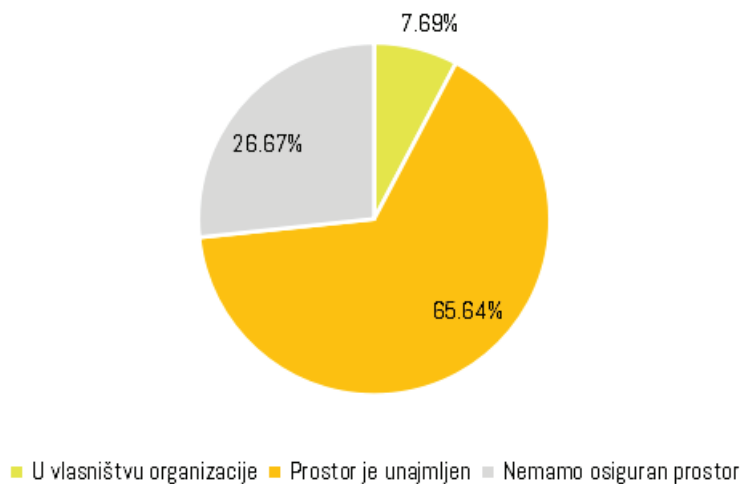


Grafik 6.

Prostor u kojem se odvijaju aktivnosti

Prostor koji organizacije koriste za vlastite potrebe i potrebe vlastitih aktivnosti predstavlja izazov. Naime, više od 2/3 organizacija ima unajmljen prostor (65,64%). Više od četvrtine organizacija nema osiguran prostor za rad, točnije %26,67. Najmanje je organizacija koje imaju vlastiti prostor, tj. njih 7,69%.

Prostor u kome se odvijaju Vaše aktivnosti je:



Grafik 7.

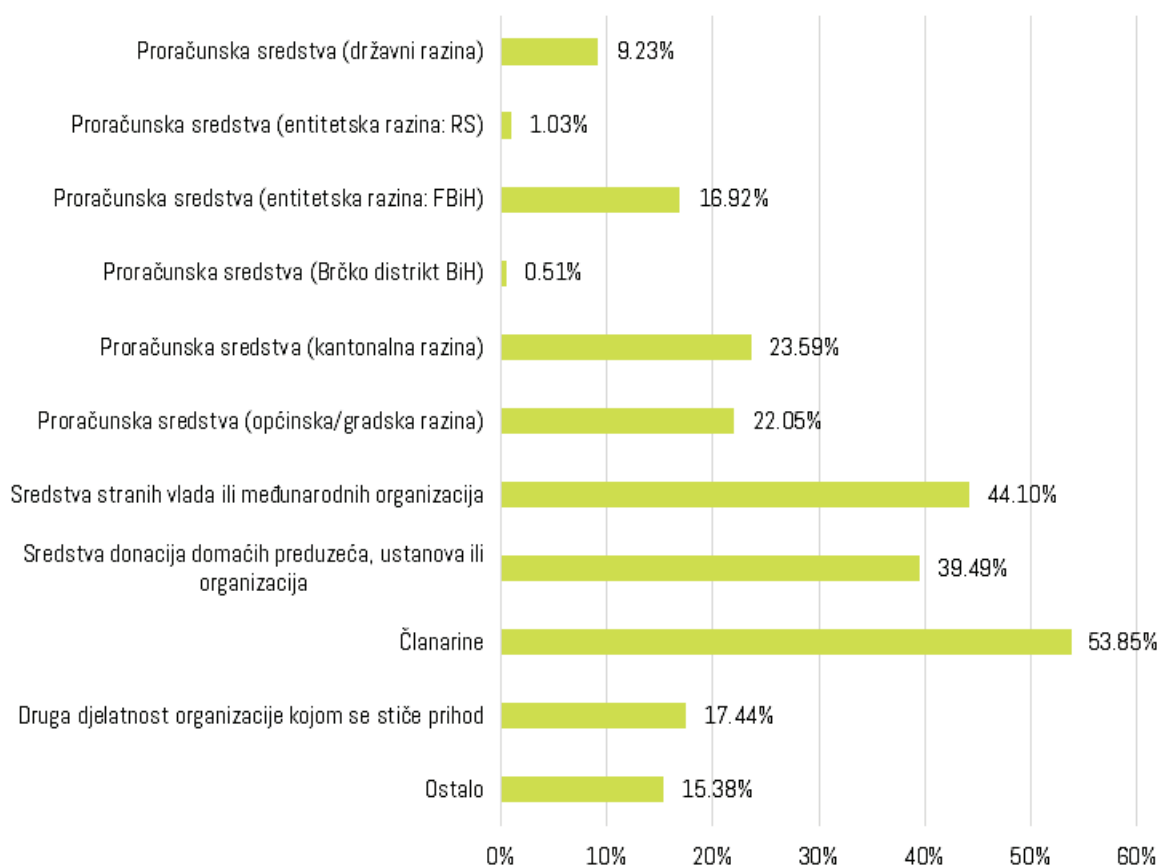
Iako više od dvije trećine organizacija ima unajmljen prostor, tj. 65,64%, zanimljiv je prikaz odgovora na ovo pitanje prema podjeli organizacija po broju članova i volontera.

Organizacije koje imaju od 10 do 99 članova najčešće nemaju osiguran prostor za rad ili je taj prostor unajmljen. Organizacije koje nemaju volontera najčešće djeluju u prostoru koji je unajmljen.

Izvori financiranja organizacije

Važno je napomenuti da su u ovom pitanju organizacije mogle označiti više odgovora. Proračunska sredstva s državne razine kao izvor financiranja navelo je 9,2% organizacija. Više od polovine organizacija navelo je članarine kao dio izvora financiranja, tj. 53,85% njih. Također, 44,1% organizacija kao izvor financiranja navelo je sredstva stranih vlada ili međunarodnih organizacija. Sredstva i donacije od domaćih poduzeća, ustanova ili organizacija kao izvor financiranja navelo je 39,49% organizacija. Primjetna je razlika u financiranju između FBiH i RS-a. Mogući razlog je da većina organizacija koje su sudjelovale u upitniku dolazi iz FBiH. Ostale izvore financiranja navelo je 15,38% organizacija, a neki od tih izvora su: naknade od postupka medijacije, takmičenja, sponzori za znanstvene konferencije, sudioništvo osnivača fondacije, sajmovi, osnivački ulog, iznajmljivanje prostora, lična sredstva.

Koji su izvori finansiranja Vaše organizacije u posljednje tri godine (odaberite sve odgovore koji se odnose na Vašu organizaciju)



Grafik 8.

Analiza organizacija po varijablama koje mjere broj članova i/ili volontera, a uzevši u obzir izvore financiranja, daje nalaze koje navodimo u nastavku.

Općenito se može istaknuti da organizacije s 10 do 99 članova u odnosu na sve druge kategorije organizacija po broju članstva najčešće navode da su bile financirane sredstvima s različitih razina vlasti (lokalni, kantonalni, entitetski), ali se

ističu i kao organizacije koje su najviše navodile da su bile financirane sredstvima stranih vlada i međunarodnih organizacija, domaćih poduzeća, ustanova i organizacija te sredstvima od članarina.

Zanimljivo je da organizacije koje nemaju volontera najčešće navode da su bile financirane proračunskim sredstvima s različitih razina (entitet FBiH, kantonalna razina, lokalna razina vlasti) te sredstvima međunarodnih vlada i stranih organizacija, domaćih poduzeća, ustanova ili organizacija te sredstvima dobivenim od članarina u odnosu na organizacije s većim brojem volontera.

Zaključak

Kada pogledamo strukturu prema lokacijama, vidimo da gradovi u FBiH prednjače po broju nevladinih organizacija. Također, prema godini osnivanja vidimo određeni rast broja registriranih organizacija u razdoblju od 2010. do 2020. u odnosu na razdoblje prije. Područja djelatnosti pored obrazovanja većinom su fokusirana na pravne, građanske, odnosno društvene odnose. Prethodni podatci potvrđuju da najveći broj članova imaju sindikalne organizacije.

Kao izvori financiranja ističu se članarine, sredstva međunarodnih i domaćih organizacija, ustanova ili poduzeća, dok taj postotak opada kada je riječ o institucijama BiH.

Financijska sredstva i nedostatak prostora predstavljeni su kao najčešći problemi s kojima se suočavaju nevladine organizacije.

Rješenjem ovih problema uvelike bi se riješio status i poboljšalo djelovanje organizacija. Da bi se premostili navedeni problemi, potrebna je intenzivnija, otvorenija i iskrenija komunikacija između javnog i nevladinog sektora.

Suradnja i izazovi

Koji su najčešći problemi s kojima se susrećete?

Organizacije su prikazale više problema s kojima se najčešće susreću u svom radu i djelovanju. Financijska potpora, odnosno njen nedostatak od institucija najčešće je ponavljani problem u odgovorima organizacija. Organizacije kojima je temeljni cilj pružati usluge građanima navode da upravo izostanak financijske potpore institucija limitira kapacitete u pružanju usluga.

Organizacije također navode problem nerazumijevanja od institucija u procesu javnih natječaja. Naime, organizacije smatraju da se sredstva ne dodjeljuju na temelju kvalitete rada ili na temelju važnosti za društvo koje određene organizacije imaju.

Ispod je nekoliko odgovora organizacija kada je riječ o problemima u radu:

„Nemogućnost osiguranja sistemskog financiranja od strane vlasti za programe koji su dokazani kao učinkoviti.“

„Problemi prostora, sredstava za rad i opreme, financiranja redovnih aktivnosti s obzirom na to da su članarine nedovoljne.“

Dodatno, nedostatak adekvatnih zakonskih rješenja i nedostatak sluha od državnih institucija za unapređenje zakonskih rješenja koje predlažu nevladine organizacije, po njihovom mišljenju, za rezultat ima tromost birokracije.

„Najveći problem je što ništa nije digitalizirano, npr. registar udruga. Zašto FIA ne može objavljivati izvješća javno na web-stranici, tako da ih ne moramo kasnije dostavljati npr. drugim uredima, banci, te zašto se to mora plaćati 70 KM godišnje, tj. zašto nije besplatno?“

„Transparentnije ocjenjivanje i rezultati javnih poziva i natječaja za sufinansiranje projekata udruga iz proračuna javnih institucija.“

„Pozovemo predstavnike vlasti na svoje konferencije ili tražimo suradnju u svrhu razvoja znanosti, obrazovanja, međunarodnu suradnju i slično, ali nikad i nitko nam nije ništa odgovorio na sve naše upite, dopise i slično.“

„Naša udruga je osnovana iz potrebe da unaprijedi i razvija sport u državi. Ono što otežava rad je prije svega nepostojanje umrežene baze podataka u tijelima koja raspisuju i odobravaju projekte. Za apliciranje s projektima svaki aplikant mora dostaviti više potvrda (porezna, sportski savezi...).“

Koji su Vaši prijedlozi da se navedeni problemi riješe?

Pored navedenih problema, organizacije su dale i prijedloge da se problemi riješe. Poseban značaj za rješavanje problema ima pristup informacijama i transparentno djelovanje.

„Maksimalno ažurirati podatke koji se objavljuju na web-stranicama vlada, parlamenta, ustanova, ureda, agencija itd.“

„Transparentna podjela novca sa strogim kontrolama i provjerama.“

Kod rješavanja finansijskih problema, organizacije traže veću uključenost državnih institucija.

„Uvrštavanje proračunskih stavki za redovno funkcioniranje organizacija civilnog društva koje su od značaja za Bosnu i Hercegovinu.“

„Dodjela prostora od strane općinskih, kantonalnih, federalnih ili državnih institucija.“

Javni natječaji trebaju biti transparentniji, prema mišljenju organizacija.

„Prilikom objavljivanja javnog poziva odrediti način ocjenjivanja projektnih prijedloga, te po informiranju o rezultatima javnog poziva navesti broj bodova, razloge zašto je prijedlog odbijen, kao i uvid u bodovanje vlastitog prijedloga.“

Na koji način bi se mogla unaprijediti suradnja između institucija BiH i nevladinih organizacija kada je riječ o rješavanju navedenih problema?

Prema nevladinim organizacijama, za unapređenje suradnje s institucijama BiH najvažniji elementi su komunikacija i zajedničko djelovanje vladinog i nevladinog sektora.

„Osnažiti sistem privatno-javnog partnerstva, više mogućnosti za zajedničke projekte.“

Također, organizacije navode da se prisutnijim monitoringom, koji trebaju vršiti institucije, može unaprijediti kvaliteta projekata i bolja iskorištenost dodijeljenih sredstava.

„Boljim praćenjem (posjetama) predstavnika ministarstva manifestacijama.“

„Korištenjem službenih e-mailova, veća pristupačnosti uposlenih u institucijama, javljanje na telefonske brojeve.“

Zaključak

Finansijske poteškoće su temeljni izazov za organizacije. Također, nedostatak prostora djeluje na (ne)adekvatno pružanje usluga. Dugotrajno rješenje i stvaranje finansijski neovisnih organizacija treba biti imperativ za buduće djelovanje.

Proces dodjele grantova i finansijske pomoći iziskuje veću transparentnost. Posebnu pozornost potrebno je obratiti na organizacije koje igraju ključnu ulogu u društvu, posebno one koje se odnose na ugrožene kategorije ljudi.

Potrebno je da institucije vrše veći monitoring nad utrošenim sredstvima i pomoći koju dodijele organizacijama. One moraju biti aktivnije uključene u nadgledanje projekata za koje su dodijelile sredstva nevladinim organizacijama.

Komunikacija treba biti otvorenija i ažurnija, dok administrativni procesi mogu biti ubrzani digitalizacijom i digitalnim pružanjem određenih usluga.

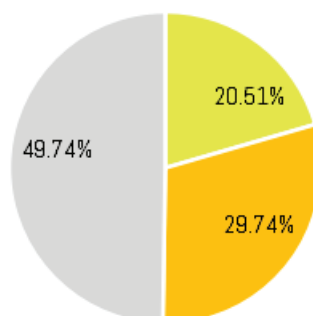
Sporazum o suradnji između Vijeća ministara BiH i NVO u BiH i web-platforna eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II

Ova oblast će prikazati razinu upoznatosti nevladinog sektora sa Sporazumom između Vijeća ministara BiH i NVO u BiH. Sporazum između Vijeća ministara BiH i NVO u BiH potpisan je 30. 11. 2017. Također, bit će prikazano koliko su organizacije upoznate s web-platformom eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II, tj. koriste li je i u kojoj mjeri.

Je li Vam poznato da je potpisan Sporazum između Vijeća ministara BiH i NVO u BiH i jeste li upoznati s njegovim sadržajem? (www.mpr.gov.ba/NVO)

Tri godine poslije potpisanog Sporazuma vidimo da malo više od pola organizacija koje su sudjelovale u upitniku zna za ovaj sporazum. Naime, 20,51% organizacija upoznato je sa sadržajem Sporazuma. Također, 29,74% organizacija zna da je Sporazum potpisan, ali nije upoznato s njegovim sadržajem. Na drugoj strani, gotovo polovina organizacija nije upućena ni u to da je Sporazum potpisan niti zna njegov sadržaj, točnije 49,74%.

Da li Vam poznato da je potpisan Sporazum između Vijeća ministara BiH i NVO u BiH i jeste li upoznati s njegovim sadržajem? (www.mpr.gov.ba/NVO)



- Da, poznato mi je da je potpisan Sporazum između Vijeća Ministara BiH i NVO u BiH i upoznat/a sam sa njegovim sadržajem
- Da, poznato mi je da je potpisan Sporazum između Vijeća Ministara BiH i NVO u BiH, ali nisam upoznat/a sa njegovim sadržajem
- Ne, nije mi poznato da je Sporazum potpisan i nisam upoznat/a sa njegovim sadržajem

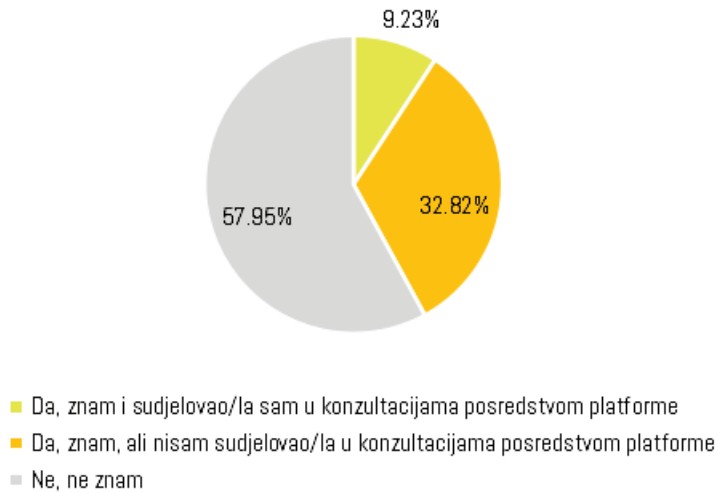
Grafik 9.

Znate li za web-platformu eKonsultacije i jeste li posredstvom navedene web-platfornje sudjelovali u konzultacijama? (www.ekonsultacije.gov.ba)

„Platforma (eKonsultacije) omogućava potpuno i pravovremeno informiranje građana i predstavnika organizacija civilnog društva putem interneta o procesu donošenja određenih pravnih akata, te osigurava pouzdan komunikacijski kanal za njihovo učešće u kreiranju javnih politika.“ (Ministarstvo pravde BiH n.d.).

Organizacije koje su sudjelovale u upitniku procentualno su u visini od 57,95% iskazale da ne znaju za web-platformu eKonsultacije. Organizacija koje znaju za web-platformu i koje su sudjelovale u konzultacijama putem nje je 9,23%. Gotovo jedna trećina, točnije %32,82 organizacija zna za web-platformu, ali nije sudjelovalo u konzultacijama posredstvom web-platfornje.

Znate li za web platformu eKonsultacije i jeste li posredstvom navedene platforme učestvovali u konzultacijama? (ekonsultacije.gov.ba)

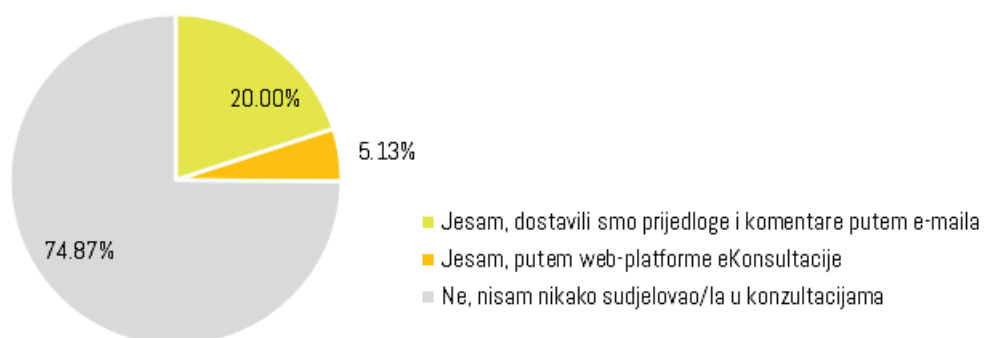


Grafik 10.

Jeste li i na koji način sudjelovali u procesu konzultacija za neki pravni propis, drugi akt ili određenu javnu politiku na državnoj razini?

Gotovo tri četvrtine organizacija koje su sudjelovale u upitniku nisu sudjelovale u procesu konzultacija za neki pravni propis ili javnu politiku, odnosno njih 74,87%. Na drugoj strani, 20% organizacija dostavilo je prijedloge i komentare putem e-maila. Minimalnih 5,13% organizacija sudjelovalo je putem web-platforme eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II.

Jeste li i na koji način sudjelovali u procesu konzultacija za neki pravni propis, drugi akt ili određenu javnu politiku na državnom nivou?



Grafik 11.

Na koji se način, po Vašem mišljenju, može povećati sudjelovanje NVO u procesu konzultacija putem web-platforme eKonsultacije?

Prema mišljenju organizacija, za povećanje sudionitva nevladinih organizacija u web-platfomi eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II, potrebno je promicati benefite korištenja web-platforme. Ovo mišljenje dijeli 43,59% nevladinih organizacija. Da bi se povećalo sudionitvo NVO u procesu konzultacija, potrebno je izgraditi kapacitete za

korištenje web-platforme, smatra 15,90% organizacija. Organizacije su ponudile i druge prijedloge u opciji „ostalo“, tj. njih 4,62%.

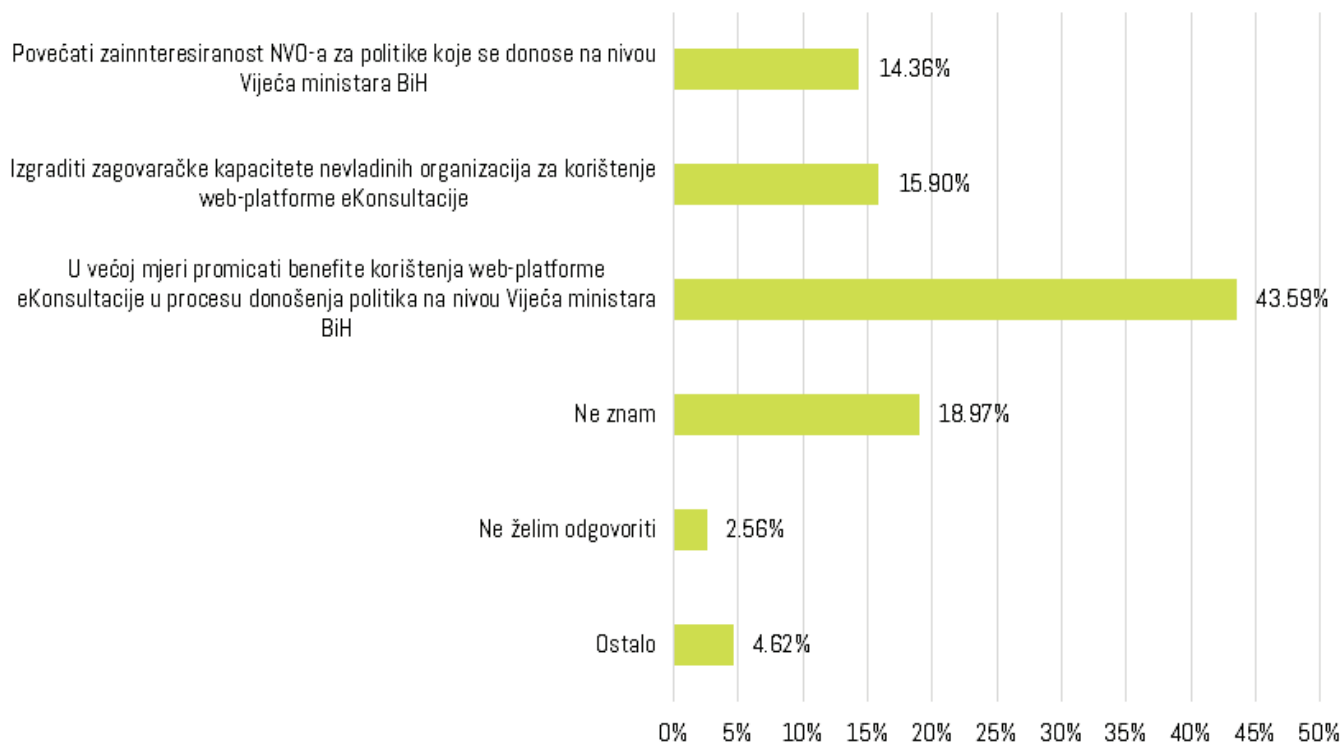
„Prikazati dosadašnje rezultate korištenja ove platforme, a na koje su utjecaj imali građani i organizacije, i te rezultate prezentirati putem medijske kampanje u cilju uključivanja i drugih zainteresiranih strana.“

„Stvoriti ambijent u kojem se komentari koriste za unapređenje legislative, a ne da se čini da su tu samo da bi se zadovoljila potreba konzultiranja javnosti, bez vidljivih koristi od samih komentara. I da je to nešto što je zahtjev EU, već da je to alat da se stručnjaci i javnost uključe u proces.“

Pojedine organizacije smatraju da web-platforma eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II ispunjava svoju svrhu kada je u pitanju informiranje građana i organizacija o mogućnostima koje nudi.

„Platforma omogućava potpuno i pravovremeno informiranje građana i predstavnika organizacija civilnog društva putem interneta o procesu donošenja određenih pravnih akata, te osigurava pouzdan komunikacijski kanal za njihovo sudjelovanje u kreiranju javnih politika. Država je omogućila civilnom društvu sudjelovanje u procesu konzultacija putem eKonsultacija, a civilno društvo i NVO se moraju bolje upoznati s procesom te animirati da se prijave na platformi kao prvi korak. Prilikom prijave izabrat će područja koja ih zanimaju i dobivat će notifikacije kada se pojavi neki materijal iz te oblasti te se na taj način mogu animirati za veće sudioništvo.“

Na koji se način, po Vašem mišljenju, može povećati učešće NVO u procesu konsultacija putem web-platforme eKonsultacije?



Grafik 12.

Na koji način mislite da bi se web-platforma eKonsultacije mogla unaprijediti?

Temelj za unapređenje web-platforme eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II koji su navele organizacije ispunjavajući upitnik jesu promicanje i marketing. Veliki broj sudionika upitnika naveo je da prvi put čuje za ovu web-platformu i da ne zna njenu svrhu. Većina se komentara bazirala na potrebi za promicanjem web-platforme, svrhama web-platforme i nedostatku marketinga. Određeni broj komentara pokazao je drugačije viđenje situacije i oni su navedeni ispod.

„eKonsultacije su dobro strukturirane, softverski bi se nakon nekoliko godina rada možda mogle još pojednostaviti. Razmisliti o uvođenju posebnog linka (mjesto) za civilno društvo s obzirom na to da Ministarstvo pravde BiH, odnosno sektor u kojem se vode poslovi eKonsultacija ima i nadležnost suradnje s c.d.“

„Ne znam, nismo je nikada koristili, nismo znali da postoji, treba je reklamirati.“

„Trebala bi slati povratne informacije u vezi s poslanim prijedlozima, što nije bio slučaj do sada; ostaviti više vremena za dostavljanje prijedloga i komentara od strane NVO u vezi s konkretnim zakonima i pravnim propisima; raditi evaluaciju funkcioniranja eKonsultacija i efikasnosti sustava.“

„Interfejs web-platforme bi trebao biti više ‘user friendly’. Padajući meni na mobilnoj verziji nije funkcionalan i generalno platforma nije prilagođena mobilnoj verziji.“

„Potrebno je pokazati na primjeru čemu ova platforma može da posluži.“

„Prosljediti listu, tj. website svim organizacijama, fondacijama i udruženjima, da imaju gdje da provjere određene propise i reklama...“

„Da postoji feedback u odnosu na dostavljene prijedloge prema institucijama i da se dostavi informacija o konačnom usvajanju određenog prijedloga ili njegovom odbacivanju. Da se ista platforma uspostavi i za druge razine vlasti.“

„Da se svi relevantni komentari ili preporuke OCD objave i odgovori na njih, bili oni prihvaćeni ili ne od strane institucija kojima su upućeni.“

„Izgraditi zagovaračke kapacitete NVO za korištenje web-platforme. Koordinator da stalno šalje na e-mail linkove i da zagovara kako da se popuni i pošalju odgovori.“

Zaključak

Sporazum koji je potpisan između VM BiH i NVO u BiH polovini organizacija je nepoznat, dok je četvrtina organizacija upoznata sa sadržajem. Slabiji postotci upućenosti kod organizacija izraženiji su kada je u pitanju web-platforma eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II.

Postotak uključenosti organizacija nastavlja padati kada je riječ o sudioništvu u kreiranju pravnih propisa i drugih akata.

Da bi se povećalo sudioništvo, organizacije su navele da su potrebne povratne informacije od institucija BiH na prijedloge koje dostavljaju organizacije a koje do sada uglavnom nisu dobivali. Također, gotovo je polovina organizacija naznačila da je potrebno promicati benefite korištenja mogućnosti kao što je web-platforma eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II.

Digitalizacija

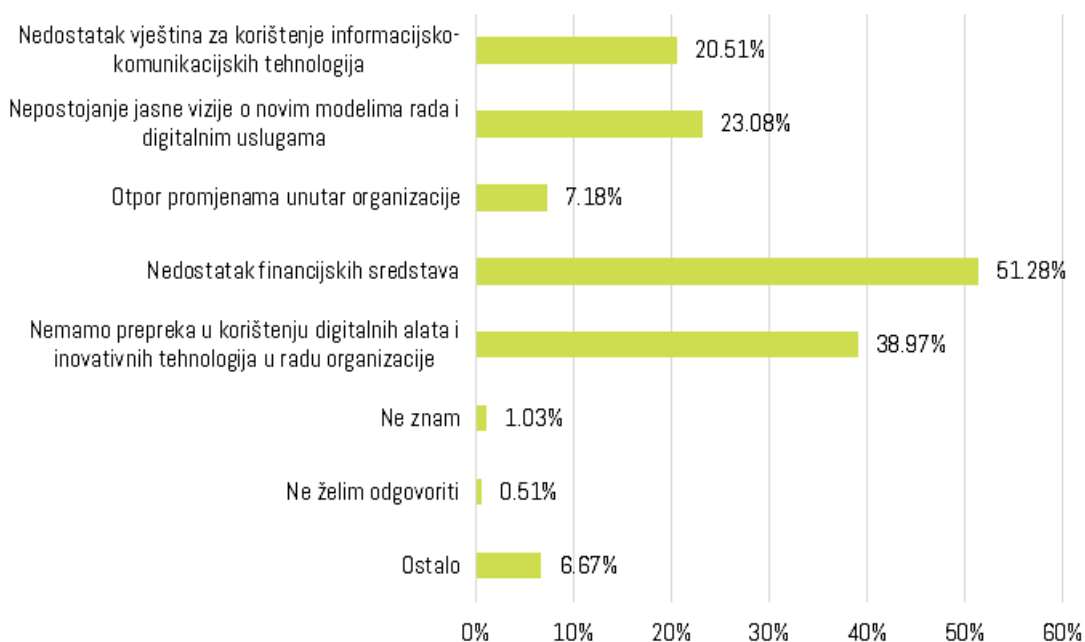
Što smatrate najvećom preprekom za veće korištenje digitalnih alata i inovativnih tehnologija u radu svoje organizacije?

Od ponuđenih odgovora koji karakteriziraju prepreke za korištenje digitalnih alata i inovativnih tehnologija, nevladine su organizacije na prvom mjestu označile nedostatak finansijskih sredstava s 51,28%. Na drugoj strani, 38,97% organizacija označilo je da nema prepreka u korištenju digitalnih alata i inovativnih tehnologija u radu organizacije. Nedostatak vještina navelo je 20,51% organizacija. Također, u ovom pitanju postojala je mogućnost da se navedu neki drugi odgovori, što je učinilo 6,67% organizacija.

„Nedovoljna educiranost članica Saveza o novim trendovima komunikacije, nije samo društvene platforme.”

„Najčešće nove tehnologije i alati nisu pristupačni slijepim osobama.”

Šta smatrate najvećom preprekom za veće korištenje digitalnih alata i inovativnih tehnologija u radu Vaše organizacije?

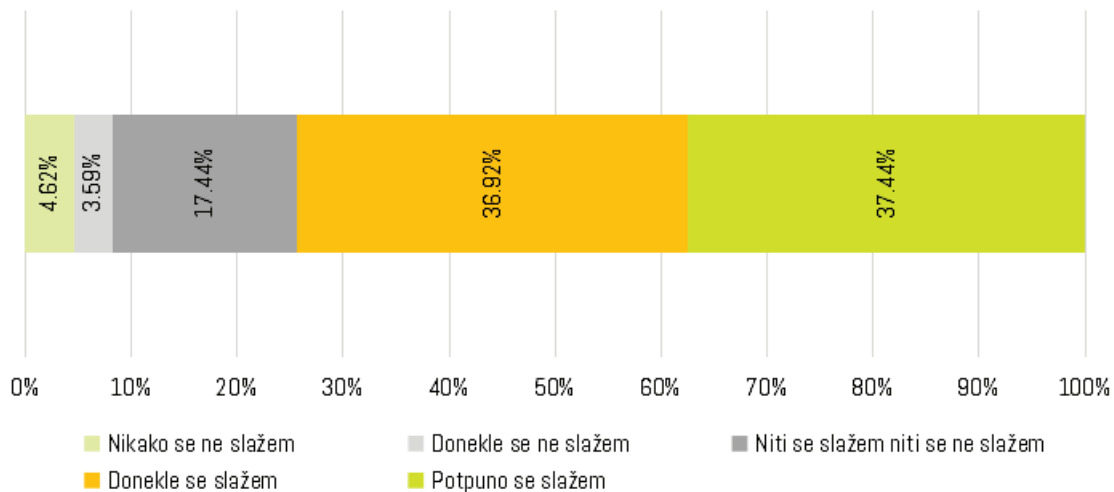


Grafik 13.

Postoji vizija kako digitalizacija može kreirati novu budućnost i novu vrijednost za našu organizaciju.

Organizacije su preko 70% pozitivno odgovorile da postoji vizija kako digitalizacija može kreirati novu budućnost i novu vrijednost za organizacije. S ovom se tvrdnjom potpuno složilo 37,44% organizacija, dok se donekle složilo 36,92% organizacija.

Postoji vizija kako digitalizacija može kreirati novu budućnost i novu vrijednost za našu organizaciju

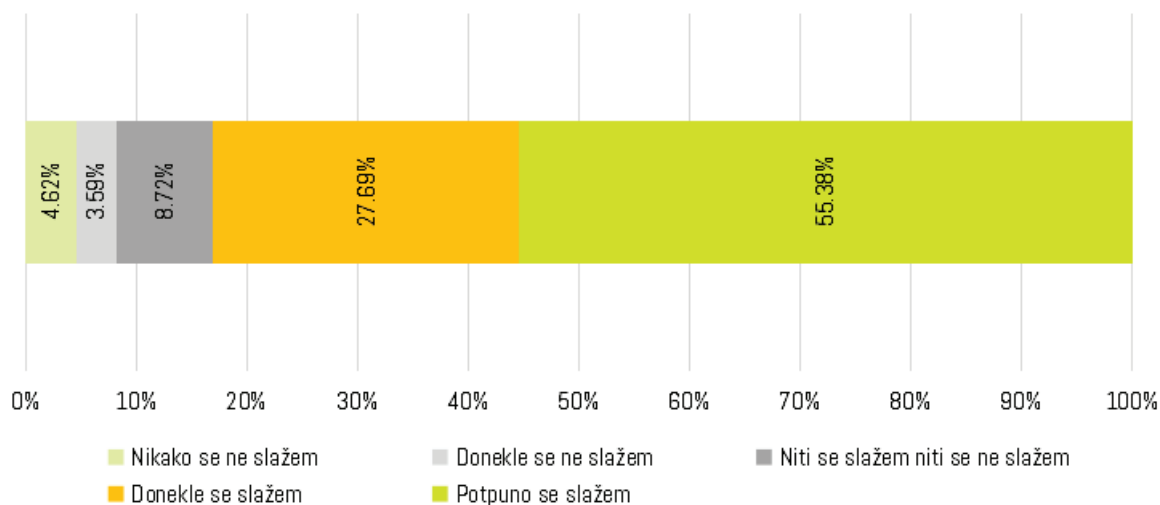


Grafik 14.

Moja organizacija je svjesna toga kako digitalizacija utječe na konkurentnost organizacija civilnog društva.

Da su organizacije svjesne toga kako digitalizacija utječe na konkurentnost potpuno se složilo 55,38% ispitanih. Njih prati 27,69% onih koji su se donekle složili s navedenom izjavom. Poređenja radi, samo 4,62% ispitanih nikako se nije složilo s navedenom izjavom.

Moja organizacija je svjesna kako digitalizacija utiče na konkurentnost organizacija civilnog društva

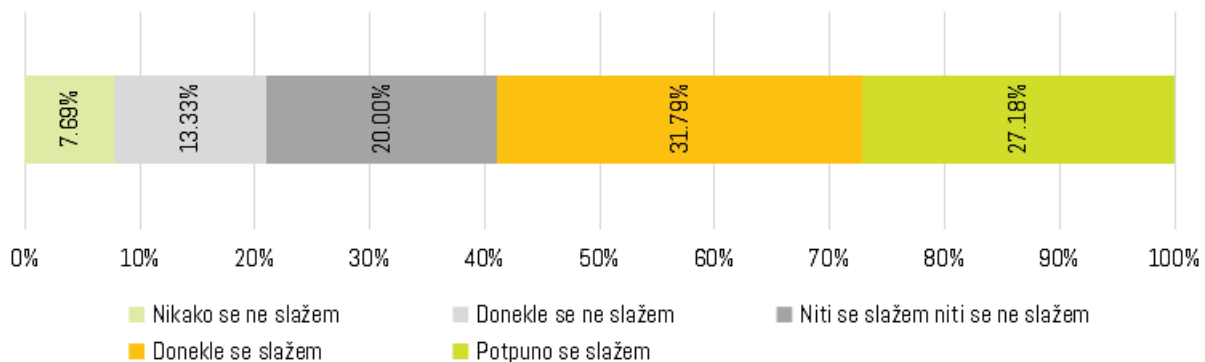


Grafik 15.

Imamo razvijen pristup korištenja digitalnih alata kako bismo postigli ciljeve svoje organizacije.

Prema mišljenju organizacija, u potpunosti razvijen pristup korištenju digitalnih alata ima 27,18% organizacija. S ovom se tvrdnjom donekle složilo 31,79% organizacija. Nepostojanje razvijenog pristupa korištenju digitalnih alata izraženo je kod 7,69% organizacija.

Imamo razvijen pristup korištenja digitalnih alata kako bi postigli ciljeve naše organizacije

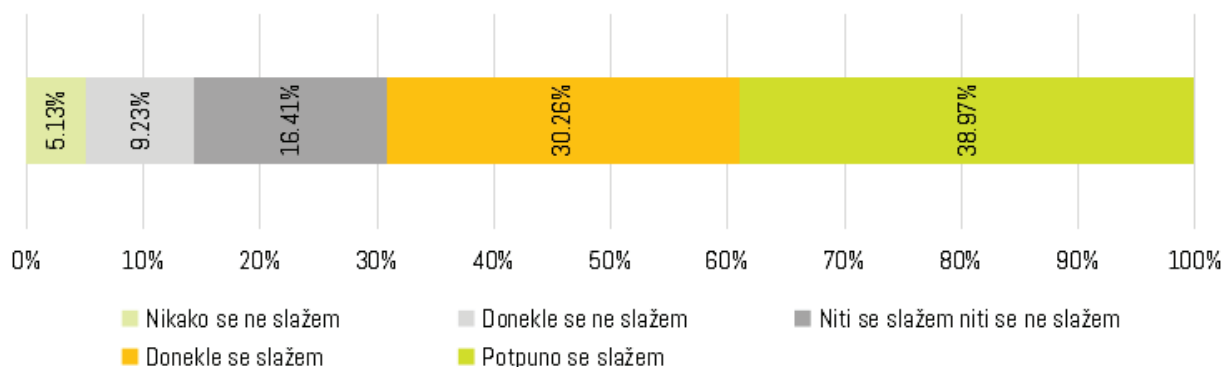


Grafik 16.

Moja organizacija je sposobna smisliti i provesti inicijative koje uključuju digitalne komponente.

Postojanje sposobnosti da se osmisle i provedu inicijative koje uključuju digitalne komponentne u potpunosti iskazalo je 38,97% organizacija. S navedenom se konstatacijom donekle složilo 30,26% organizacija. Kumulativno pozitivan stav o ovom pitanju ima preko 2/3 organizacija. Neodlučnost po ovom stavu pokazalo je 16,41% organizacija.

Moja organizacija je sposobna smisliti i provesti inicijative koje uključuju digitalne komponente

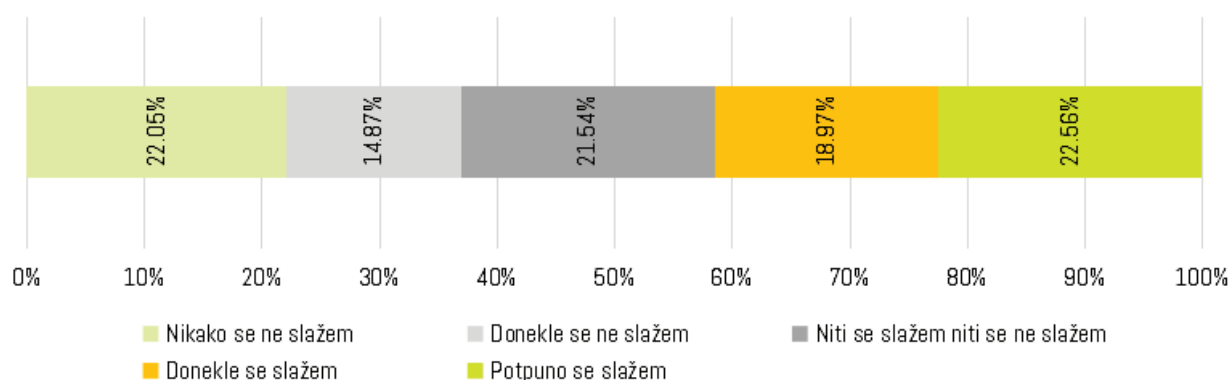


Grafik 17.

Moja organizacija je već uspješno implementirala inicijative, odnosno projekte digitalne transformacije u društvu.

Pitanje koje se odnosi na implementaciju digitalne transformacije u društvu ponudilo je najviše raznolikosti u odgovorima u okviru seta pitanja za digitalizaciju. Potpuno slaganje s izjavom izrazilo je 22,56% organizacija. Na drugoj strani, potpuno neslaganje s izjavom izrazilo je 22,05% organizacija. Također, neodlučnost je izrazilo više od petine organizacija, odnosno 21,54%.

Moja organizacija je već uspješno implementirala inicijative odnosno projekte digitalne transformacije u društvu

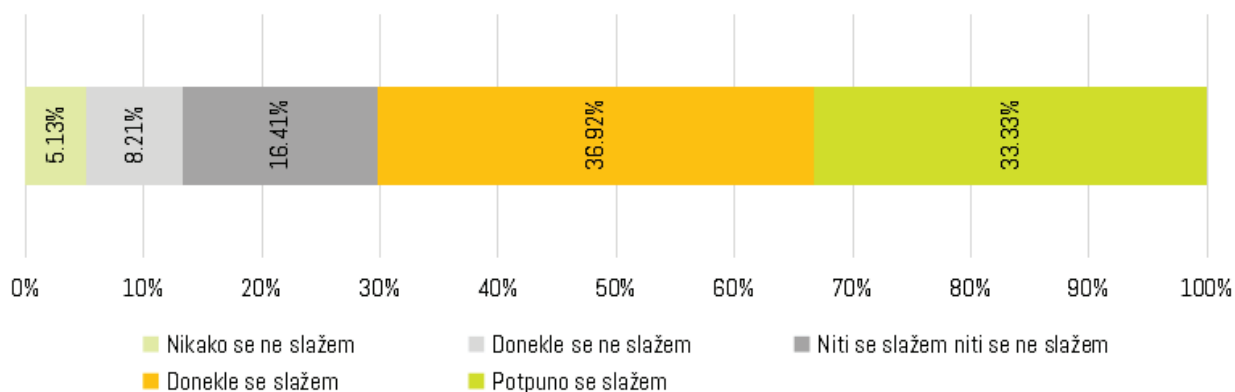


Grafik 18.

Ljudi u organizaciji su dobro povezani kroz digitalne platforme.

Na temelju odgovora organizacija, dominira stav da su ljudi u organizaciji usvojili digitalne alate i platforme u radu i da su dobro povezani korištenjem tih alata. Potpuno slaganje s izjavom pokazalo je 33,33% organizacija. Donekle slaganje je iskazalo 36,92% organizacija. Neodlučnost je pokazalo 16,41% organizacija. Ostali ponuđeni odgovori organizacija imali su jednoznačen postotak udjela.

Ljudi u organizaciji su dobro povezani kroz digitalne platforme

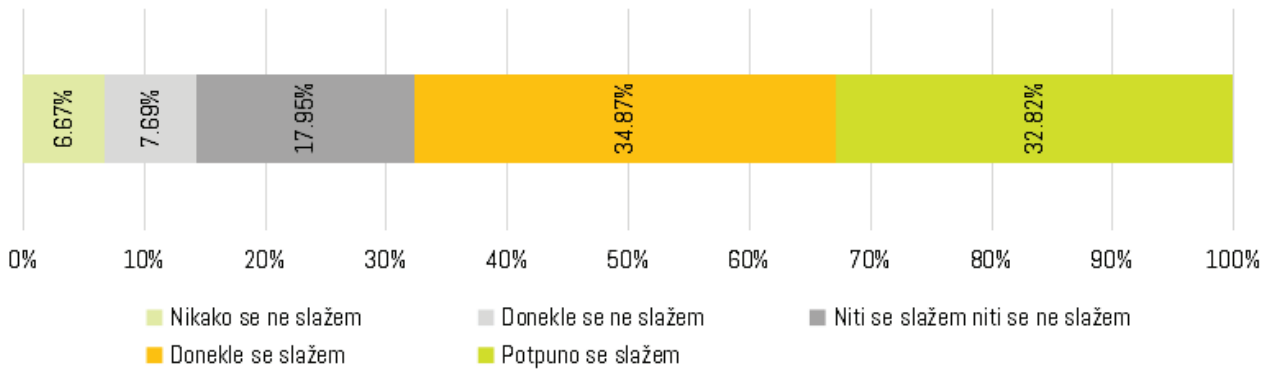


Grafik 19.

Digitalni alati i platforme koje koristimo povećali su efikasnost dijeljenja znanja i suradnju kod uposlenika.

Dominira stav da su digitalni alati povećali efikasnost dijeljenja znanja i suradnju unutar organizacije. Potpuno slaganje s izjavom pokazalo je 32,82% organizacija. Donekle slaganje je pokazalo 34,87% organizacija. Neodlučnost u slaganju s izjavom iskazalo je 17,95% organizacija.

Digitalni alati i platforme koje koristimo su povećali efikasnost dijeljenja znanja i suradnju kod zaposlenika

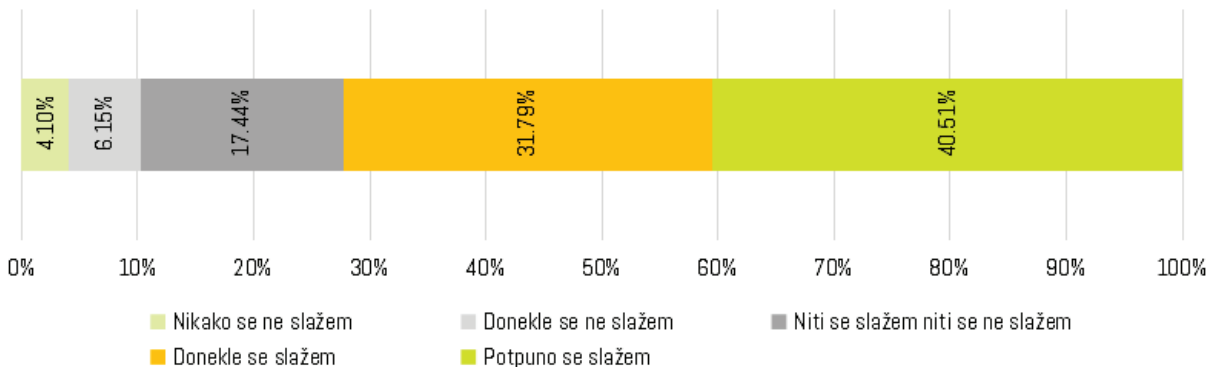


Grafik 20.

Digitalni alati koje koristimo pomažu nam da pomjerimo granice organizacije i povežemo se s partnerskim organizacijama i korisnicima svojih usluga.

Pomoć digitalnih alata za pomjeranje granica i povezivanje s drugim organizacijama potvrdilo je gotovo tri četvrtine organizacija. Potpuno slaganje s izjavom da digitalni alati pomažu pokazalo je 40,51% organizacija.

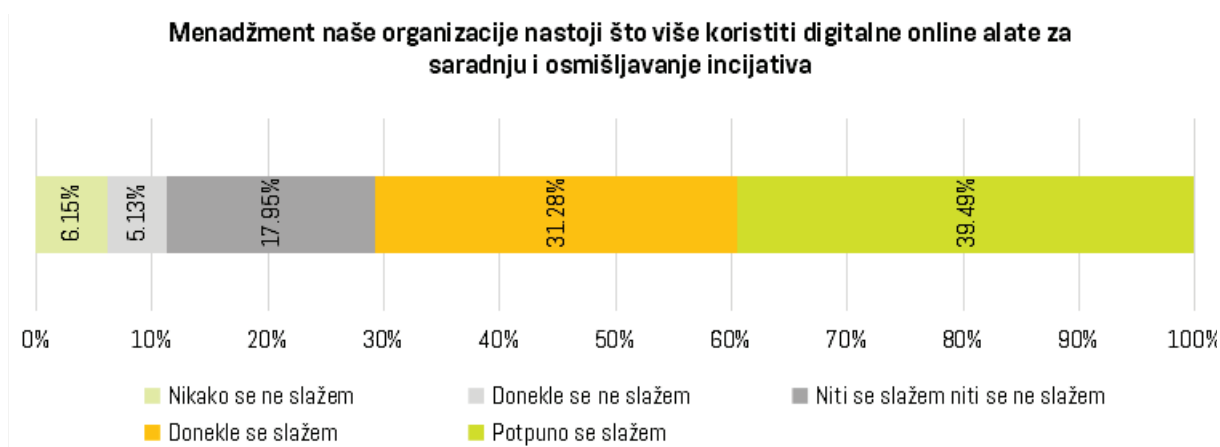
Digitalni alati koje koristimo pomažu nam da pomjerimo granice organizacije i povežemo se sa partnerskim organizacijama i korisnicima naših usluga



Grafik 21.

Menadžment naše organizacije nastoji što više koristiti digitalne online alate za suradnju i osmišljavanje inicijativa.

Želju za što većim korištenjem digitalnih alata pokazale su više od dvije trećine organizacija. Potpuno slaganje s izjavom da menadžment nastoji koristiti što više digitalne alate pokazalo je 39,49% organizacija. Menadžment u malo više od 10% organizacija nije naklonjen korištenju digitalnih alata za suradnju i osmišljavanje inicijativa.



Grafik 22.

Što smatrate najboljim načinom da se pomogne Vašoj organizaciji na putu digitalne transformacije?

Organizacije su pokazale širok dijapazon načina da im se pomogne na putu digitalne transformacije. Primarno su naznačili edukaciju i treninge za uposlene i članove, tj. 49,74% organizacija. Potrebu za razvojem jasne digitalne transformacije s definiranim prioritetima iskazalo je 48,21% organizacija. Također, kao način pomoći istakle su se i pilot-inicijative koje imaju za cilj uvesti ili unaprijediti korištenje digitalnih tehnologija u organizaciji s 44,1%.

Vlastite načine za pomoć iskazalo je 7,69% organizacija pod opcijom „ostalo”.

„Omogućiti digitalnu komunikaciju s državnim institucijama.”



Grafik 23.

U kojim oblastima su Vam potrebne dodatne edukacije i treninzi za uposlene/članove?

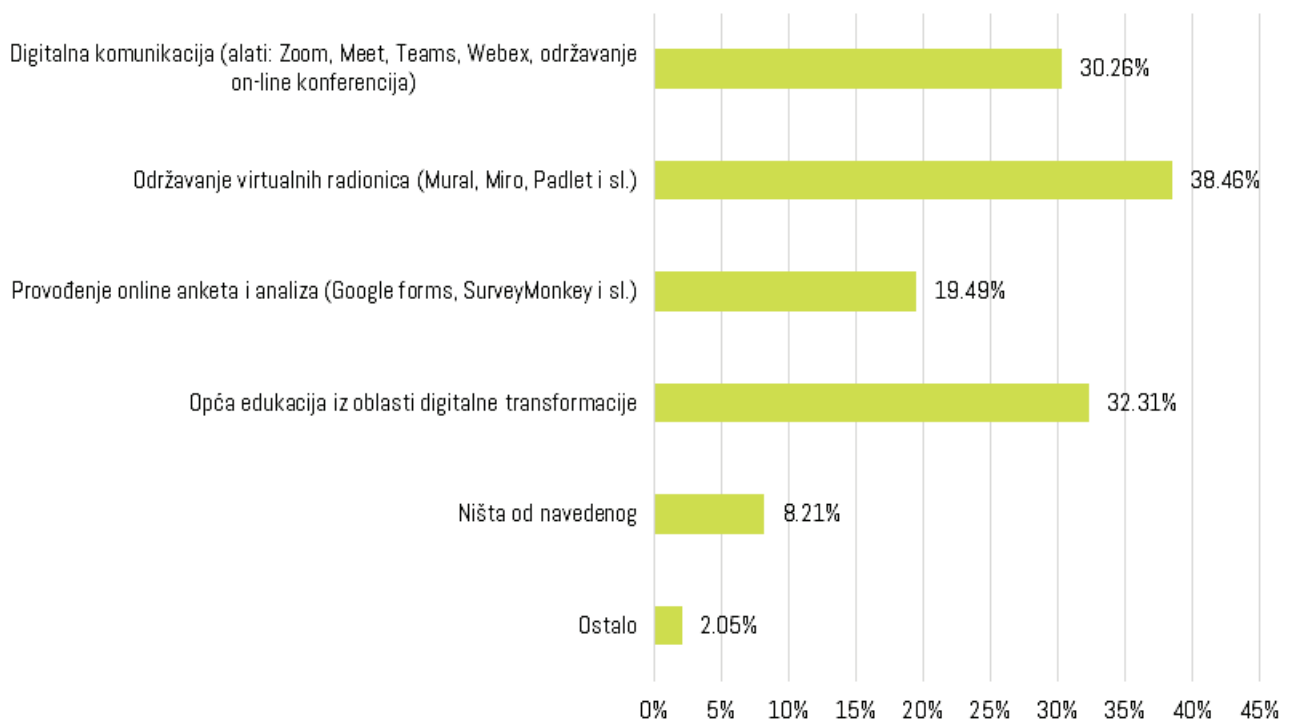
Ovo pitanje je potpitanje ako su u prethodnom pitanju ispitanici izabrali barem jednu od dvije navedene mogućnosti:

- pilot-inicijative koje imaju za cilj uvesti ili unaprijediti korištenje digitalnih tehnologija u organizaciji;
- edukacija i treninzi za uposlene/članove.

Najviše je organizacija izrazilo potrebu za dodatnim edukacijama za održavanje virtualnih radionica (Mural, Miro, Padlet i sl.), i to njih 38,46%.

Također, izražena je potreba za općom edukacijom iz oblasti digitalne transformacije kod 32,31% organizacija. U odgovorima koji spadaju u opciju „ostalo“, koja čini 2,05%, navedena je potreba za edukacijom uglavnom za korištenje alata WordPress.

U kojim oblastima su Vam potrebne dodatne edukacije i treninzi za zaposlenike/članove:



Grafik 24.

Zaključak

Iako je već ranije naveden kao prepreka, nedostatak finansijskih sredstava naveden je kao prepreka i za digitalnu transformaciju nevladinih organizacija. Na drugoj strani, organizacije su uglavnom svjesne toga da digitalizacija može kreirati novu budućnost za organizaciju. Također, organizacije su svjesne prednosti digitalizacije u podizanju konkurentnosti organizacije. Većina organizacija se složila da imaju razvijen pristup korištenja digitalnih alata te su slični odgovori kada je riječ o provedbi inicijativa koje uključuju digitalne komponente. Najveća podijeljenost u mišljenju javila se kod toga jesu li

organizacije već implementirale inicijative digitalne transformacije.

Povezanost ljudi u organizacijama putem digitalnih alata i platformi uglavnom je na visokoj razini, iz čega proizlazi da su korištenjem platformi povećani efikasnost i dijeljenje znanja i povezivanja s korisnicima i drugim organizacijama. Također, menadžment u organizacijama nastoji što više koristiti digitalne alate za osmišljavanje inicijativa.

Da bi se unaprijedila digitalna transformacija, organizacijama su potrebni edukacija i treninzi za osoblje i članove, te razvoj strategija i pilot-inicijativa.

Oblasti iz kojih su potrebne edukacije jesu održavanje virtualnih radionica i opća edukacija o korištenju digitalnih alata i platformi, dok je to u nešto manjem odnosu provođenje online analiza.

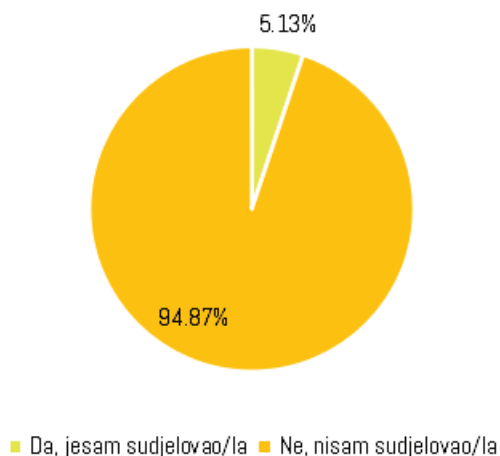
IPA konzultacije i uloga NVO u procesu pregovaranja o pristupanju Europskoj uniji

Jeste li sudjelovali u provođenju konzultacija putem web-platfome (eKonzultacije) Direkcije za europske integracije (DEI) za planiranje i programiranje IPA II projekata u BiH?

(<http://ipa-ekonzultacije.dei.gov.ba/consultations>)

Na temelju donjeg grafika možemo vidjeti da 94,87% organizacija nije sudjelovalo u konzultacijama. Samo 5,13% organizacija sudjelovalo je u konzultacijama. Navedeni rezultati pokazuju da je izuzetno mali broj aktivnih organizacija sudjelovao u provođenju konzultacija. Također, navedene organizacije su jedine mogle odgovoriti na pitanja koja se odnose na korištenje konzultacija. Na drugoj strani, većina organizacija, kako nije sudjelovala u provođenju konzultacija, zbog nepoznavanja i neupućenosti u njih nije mogla adekvatno odgovoriti na pitanja o provođenju konzultacija.

Jeste li sudjelovali u provođenju konzultacija putem web-platfome (eKonzultacije) Direkcije za europske integracije (DEI) za planiranje i programiranje IPA II projekata u BiH? (<http://ipa-ekonzultacije.dei.gov.ba/consultations>)



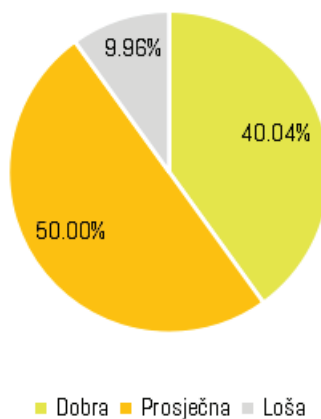
Grafik 25.

Kakva su Vaša generalna iskustva s provođenjem eKonzultacija u vezi s IPA II?

Ovo pitanje je potpitanje ako su u prethodnom pitanju ispitanici izabrali odgovor „da”. Na temelju navedenog pitanja vidimo da je samo 5,13% organizacija sudjelovalo u konzultacijama.

Od organizacija koje su sudjelovale dobra iskustva imalo je njih 40,04%. Prosječna iskustva je imalo 50% organizacija. S lošim iskustvima susrelo se 9,96% organizacija.

Kakva su Vaša generalna iskustva s provođenjem eKonsultacija u vezi s IPA II?



Grafik 26.

Što je za Vas najveći izazov za sudioništvo u IPA konzultacijama?

Organizacije su uglavnom izrazile da je razlog izostanka sudioništva u web-platforni eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II Komplikiranost procedure ili nedostatak informiranosti o elementima vezanim za IPA program.

„Nemogućnost sudjelovanja uslijed neispunjavanja traženih uvjeta države.“

„Da nas pozovu na iste.“

„Nisam upoznata. Prijavit ćemo se za konzultacije u okviru IPA III projekata pa se nadam stjecanju iskustva.“

„Obimna i zahtjevna procedura apliciranja.“

Na koji način mislite da bi se konzultacije u vezi s novim IPA III mehanizmom mogle unaprijediti?

Većina odgovora organizacija na ovo pitanje jeste da nisu sudjelovale u prethodnim programima i da nemaju znanja da odgovore. Odgovori koje su organizacije navele uglavnom se svode na potrebu za edukacijom o mogućnostima koje mehanizam nudi.

„Da osigurate edukaciju ključnih vođa sportskih saveza s IPA III mehanizmom.“

„Da se više govori o tome kako se male organizacije mogu uključiti u IPA III mehanizam.“

„Provođenjem informativne kampanje za širu javnost, s informacijama o propuštenim prilikama IPA I i IPA II programa.“

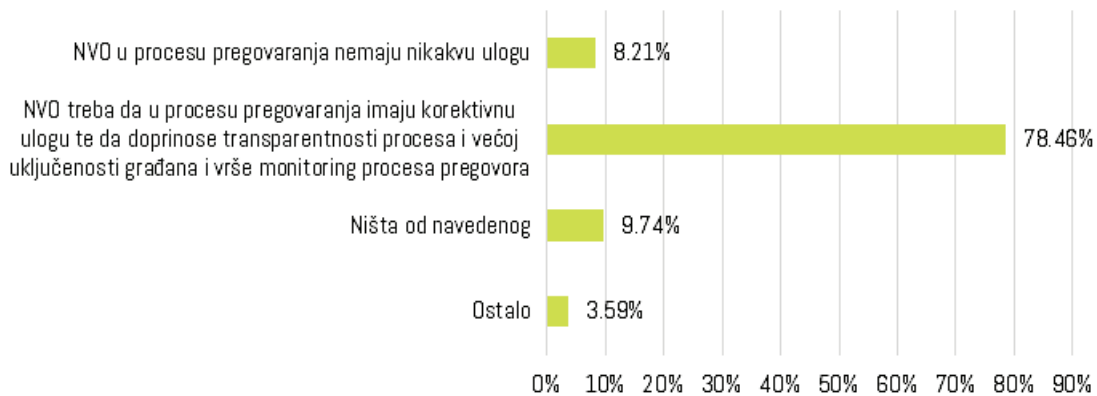
Koja je, po Vašem mišljenju, uloga NVO u procesu pregovaranja o pristupanju Europskoj uniji?

Uloga NVO treba biti korektivna u procesu pregovaranja i pristupanja EU. Također, uloga NVO treba omogućiti veću uključenost građana i vršiti monitoring procesa pregovora. S ovim su se stavom složile skoro četiri petine organizacija, odnosno 78,46%.

Na drugoj strani, 8,21% organizacija smatra da NVO nemaju nikakvu ulogu u procesu pregovaranja. U kategoriji „ostalo” 3,59% organizacija navelo je svoje mišljenje.

„Približiti vrijednosti EU i koje su koristi članstva u odnosu na sadašnje stanje.”

Koja je, po Vašem mišljenju, uloga NVO u procesu pregovaranja o pristupanju Europskoj uniji?

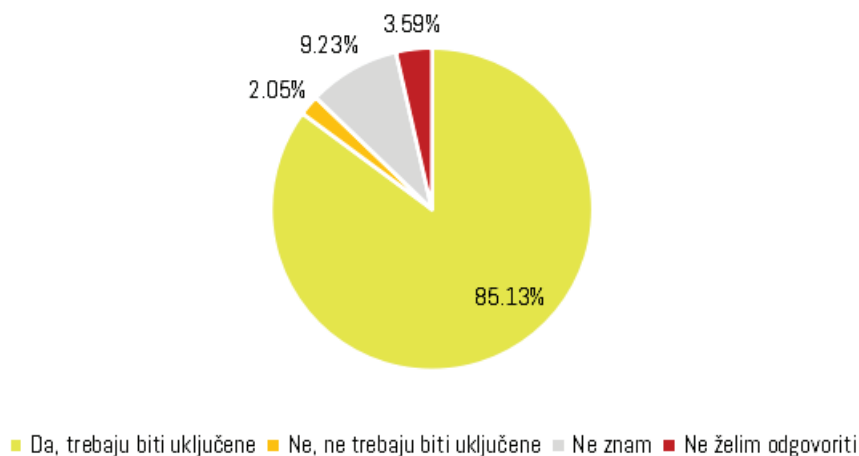


Grafik 27.

Smatrate li da NVO trebaju biti uključene u pregovaračke radne skupine u procesu pristupanja Europskoj uniji?

Da NVO trebaju biti uključene u pregovaračke radne skupine u procesu pristupanja smatra 85,13% organizacija. Da ne trebaju sudjelovati u procesu pregovaranja i biti dio radne skupine smatra 2,05% organizacija. Neutralan stav je iskazalo 9,23% organizacija.

Smatrate li da NVO trebaju biti uključene u pregovaračke radne skupine u procesu pristupanja Europskoj uniji?



Grafik 28.

Preostala tri pitanja bila su opcionalna prilikom ispunjavanja ankete i na njih organizacije nisu bile dužne odgovoriti. Ipak, gotovo sve organizacije koje su pristupile upitniku su i odgovorile na navedena pitanja. Logički okvir pitanja, nažalost, određeni broj organizacija nije adekvatno ispunio.

Navedite ukupan iznos sredstava u KM koja ste u razdoblju od 2018. g. do kraja oktobra 2020. godine dobili iz proračuna na svim razinama vlasti u BiH.

Ukupna sredstva navedena od svih organizacija	1.926.817 KM
Prosjek po organizaciji	11.073,66 KM
Organizacije koje nisu primile sredstva	58,6%
Organizacije koje su primile sredstva od 1 KM do 9999,99 KM	23,7%
Organizacije koje su primile sredstva od 10.000 KM do 99.999,99 KM	14,9%
Organizacije koje su primile sredstva od 100.000 KM do 999.999,99 KM	2,8 %
Organizacije koje su primile preko 1 mil. KM	0%
Pitanje adekvatno ispunilo 89% organizacija od ukupnog broja sudionika u anketi	

Tabela 1. Dobivena sredstva iz proračuna institucija BiH

Na temelju tabele vidi se da je 89% od ukupnog broja organizacija koje su sudjelovale u anketi logički adekvatno odgovorilo na ovo pitanje. Ukupan zbirni iznos koje su organizacije navele iznosi 1.926.817 KM. Također, vidimo da više od polovine organizacija nije primilo nikakva sredstva od institucija BiH, tj. 58,6%. Organizacije koje su primile sredstva od 100.000 do 999.999,99 KM procentualno čine 2,8%. Nijedna organizacija nije primila preko milijun KM.

Navedite ukupan iznos sredstava u KM koja ste u razdoblju od 2018. g. do kraja oktobra 2020. godine dobili iz fondova EU i od drugih stranih donatora.

Ukupna sredstva navedena od svih organizacija	27.218.844,03 KM
Prosjek po organizaciji	152.058,58 KM
Organizacije koje nisu primile sredstva	62,8%
Organizacije koje su primile sredstva od 1 KM do 9.999,99 KM	10%
Organizacije koje su primile sredstva od 10.000 do 99.999,99 KM	11,7%
Organizacije koje su primile sredstva od 100.000 do 999.999,99 KM	10,5%
Organizacije koje su primile preko 1 mil. KM	5%

Pitanje adekvatno ispunilo 92% organizacija od ukupnog broja sudionika u anketi.

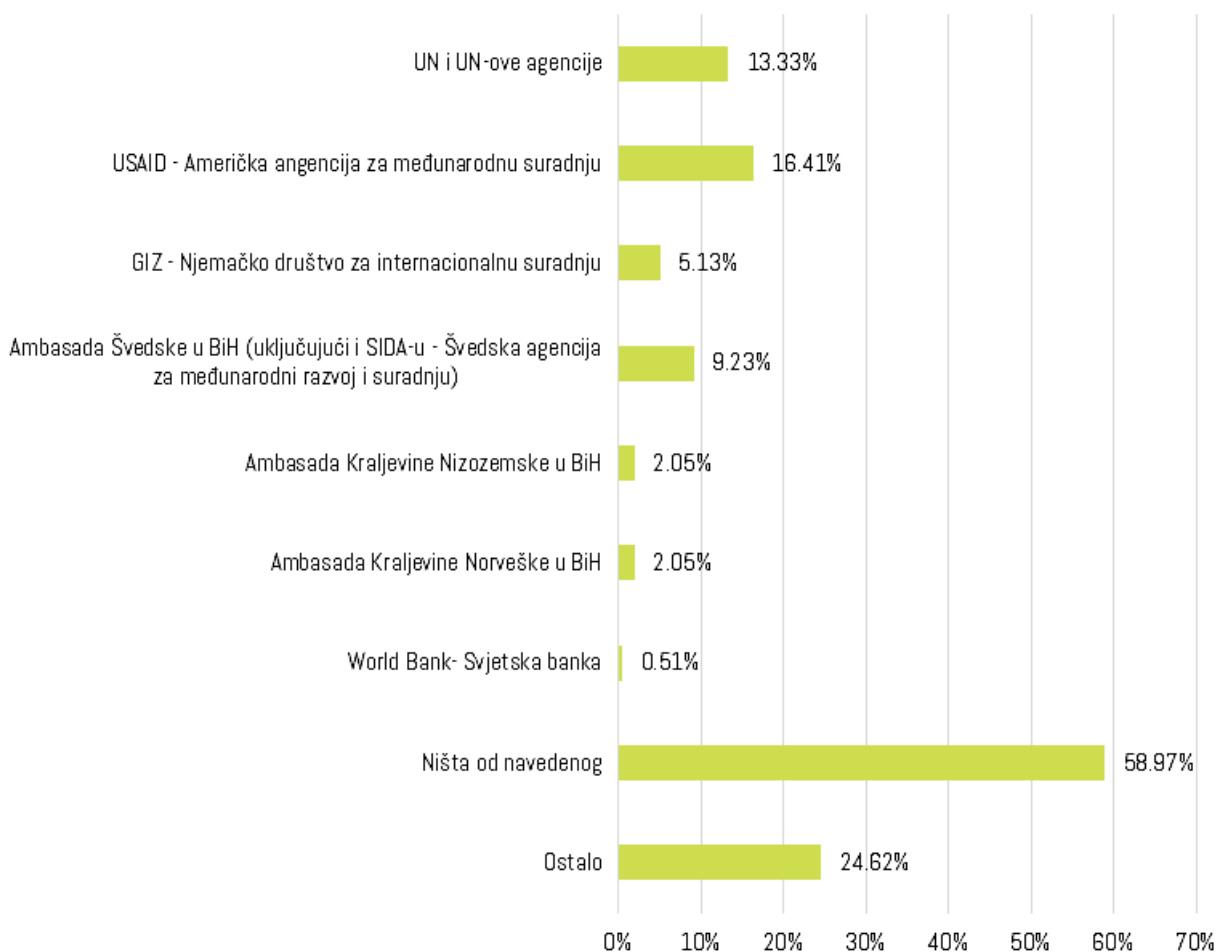
Tabela 2. Dobivena sredstva iz EU i drugih stranih donatora

Na temelju tabele vidi se da je 92% organizacija od ukupnog broja organizacija koje su sudjelovale u anketi logički adekvatno odgovorilo na ovo pitanje. Ukupan zbirni iznos koji su organizacije navele iznosi 27.218.844,03 KM. Također, vidimo da skoro dvije trećine organizacija nisu primile nikakva sredstva od EU i stranih donatora, tj. 62,8%. Organizacije koje su primile sredstva od preko jedan milijun KM procentualno čine 5%.

Koji su još međunarodni fondovi, institucije i organizacije (osim EU) bili donator Vaše organizacije u prethodne tri godine (2018.–2020.)?

Na temelju donjeg grafika vidimo da je 16,41% organizacija, između ostalih, označilo USAID kao svog donatora. Prate ih UN i UN-ove agencije, koje je označilo 13,33% organizacija kao donatore. Važno je istaći da je 58,97% organizacija naznačilo da nijedan od navedenih međunarodnih donatora nije i njihov donator. Pod opciju u odgovorima „ostalo” organizacije su mogle upisati druge donatore, i to je učinilo 24,62% organizacija. Donatori koji su navedeni u opciji „ostalo” su: CCFD, Češka razvojna agencija, OSCE, National Endowment for Democracy (NED), Civil Rights Defenders, Free Press Unlimited, Europska komisija, PEN International, Goethe-Institut, S. Fischer Stiftung, World Vision, Porticus, CARITAS Švicarske, Caritas BiH, Caritas Italiana, RfP ECRL, RYCO, Švicarska ambasada – Market Makers, Ambasada Francuske Republike, IOM, Češka ambasada, EED, FRIDA, Global Resilience Fund, Urgent Action Fund, Partnerska organizacija RMSH Švedska, PHA Europe.

Koji su još međunarodni fondovi, institucije i organizacije (osim EU) bili donator Vaše organizacije u prethodne 3 godine (2018 - 2020)?



Grafik 29.

Zaključak

Trenutna uloga NVO u procesu pregovaranja o pristupanju EU te korištenju web-platfome eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II programa je minimalna. Minimalan broj organizacija sudjelovao je u dosadašnjem procesu. Organizacije koje su sudjelovale većinom su imale prosječna ili dobra iskustva.

Kao najveći izazov za sudjelovanje navedena je nepoznanica, odnosno neupućenost organizacija u web-platfomu eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II. Samim tim, da se unaprijede konzultacije s IPA III mehanizmom, potrebno je veće promicanje, kao i pojednostaviti proces za nevladine organizacije.

Kada je u pitanju uloga NVO u procesu pregovaranja i pristupanja EU, većinom je navedeno da bi ta uloga trebala biti korektivne prirode i doprinosti transparentnosti. Visok postotak se odrazio i na stav da NVO trebaju biti uključene u radne skupine u procesu pristupanja.

Organizacije koje su sudjelovale u upitniku i navele izvore financiranja pokazale su u svojim odgovorima da su sredstva dodijeljena od stranih i EU donatora daleko veća u odnosu na domaće institucije. Od stranih organizacija u financiranju prednjače USAID i UN i UN-ove agencije.

Preporuke

Upitnik o suradnji nevladinih organizacija u BiH s institucijama BiH svojim rezultatima ukazuje na trenutno stanje u odnosima te otvara mogućnosti za unapređenje suradnje.

Na temelju pripreme faze i procesa prikupljanja podataka, ispod su navedene određene preporuke koje se tiču ažuriranja informacija o organizacijama i dodatnom uređivanju njihovog rada.

- Potrebno je uraditi reviziju svih organizacija registriranih na državnoj razini kako bi se ustanovilo koje organizacije su aktivne i rade/djeluju, a koje su ugašene ili su pasivne, tj. samo formalno postoje, ali ne rade niti žele raditi (nisu provele proceduru gašenja pravne osobe, ali suštinski "ne postoje").
 - Baza podataka organizacija koje su izlistane na filteru kao aktivne treba u što većoj mjeri odgovarati i realnom stanju stvari.
- Baza podataka organizacija koja je dostupna na web-stranici Ministarstva pravde BiH trebala bi sadržavati ažurne informacije o organizacijama (aktivne, neaktivne, ugašene i sl.).
 - Kontaktni podatci organizacija mogu, ali i ne moraju biti izlistani u bazi dostupnoj online. Bilo bi dobro da postoje dostupni neki kontaktni podatci o organizaciji.
- MP BiH bi trebalo razviti internu proceduru koja uređuje oblast aktivnosti/neaktivnosti organizacija. MP BiH bi trebalo moći ugasiti po sili zakona ili barem formalno prebaciti u "neaktivne organizacije" kroz filtere za pretraživanje one organizacije koje duže vremena ne provode aktivnosti (samo formalno egzistiraju, jer osnivači ne provode proceduru gašenja pravne osobe).
 - Ova procedura bi trebala biti sukladna Zakonu o udruženjima i fondacijama BiH i zakonskim rješenjima koja uređuju oblast gašenja organizacija.
 - Organizacije koje ne predaju financijsko izvješće (bilanca stanja i bilanca uspjeha) FIA-i i koje nisu održavale izvještajne skupštine sukladno statutu (za obje stavke je minimalno jednom godišnje, prema zakonskim odredbama) u određenom vremenskom razdoblju (raspon broja godina za nevršenje ovih aktivnosti trebaju predložiti pravnicu) trebaju biti svrstane u "neaktivne" organizacije.
 - Dodatno, putem ove procedure trebao bi postojati mehanizam koji od MP BiH može biti aktiviran za propitivanje aktivnosti organizacije (kontaktiranje organizacije, provjera njenog statusa, rada, aktivnosti u prethodnom razdoblju, dostava dokumentacije/zapisnici sa skupštine, bilance stanja i uspjeha i sl.), ako ne može biti korišten i za gašenje organizacije po sili zakona.
- MP BiH bi trebalo češće komunicirati s nevladinim organizacijama. Minimalni vid te komunikacije bio bi propitivanje stanja NVO sektora (registriranog na državnoj razini) na godišnjoj ili dvogodišnjoj razini.
 - Ove informacije mogu sadržavati i odgovore koji se tiču zadovoljstva NVO sektora radom MP BiH, ali i problemima,

poteškoćama, izvorima financija, potrebama NVO sektora, ažuriranja važećih zakonskih rješenja, unapređenja NVO sektora i sl.

- Ovakav vid propitivanja stanja omogućio bi longitudinalno praćenje stanja NVO sektora te praćenje efekata rješenja koje bude ponudilo MP BiH ili institucije BiH za određene ovlasti.

Na temelju analize i prezentiranih zaključaka ovdje će se navesti preporuke za dalji rad i unapređenje odnosa između NVO u BiH i institucija BiH.

- Suradnja i izazovi:
 - potrebno je pokušati naći adekvatan mehanizam stabilne financijske potpore/sufinanciranja u određenom obimu za organizacije koje su od posebnog društvenog značaja. Također, organizacije koje nisu od posebnog društvenog značaja imaju potrebu da im se pomogne u procesu financijske neovisnosti kako bi smanjile svoju ovisnost o državnoj pomoći;
 - partnerstvo s državnim institucijama oko dodjele na korištenje određenih prostora ili pružanje potpore za trajno rješenje problema s prostorom uvelike bi olakšalo organizacijama njihove aktivnosti. Također, rješavanjem problema prostora organizacije od posebnog društvenog značaja bi svoje servise i usluge mogle kvalitetnije pružati krajnjim korisnicima;
 - potreban je transparentniji rad državnih institucija, posebno prilikom javnih poziva za dodjelu financijske i drugih oblika pomoći. Objavljivanje kriterija za javne pozive i rezultate izbora dobitnika na temelju kriterija treba biti redovna praksa i te informacije trebaju biti javno dostupne;
 - pristupačnost državnih institucija nevladinom sektoru mora biti izraženija. Komunikacija putem telefona, e-maila, web-stranica iziskuje veću ažurnost.
- Sporazum između VM BiH i NVO i web platforma eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja IPA II predstavljaju veliki korak naprijed u uređenju odnosa između nevladinog i vladinog sektora, ali je potreban dodatni angažman po pitanju promicanja benefita ovog sporazuma. Također, potrebno je upoznati nevladine organizacije s pravima, obvezama i odgovornostima koje proistječu iz Sporazuma.
 - Platforma također traži intenzivnije promicanje u nevladinom sektoru, gdje će se upoznati o svim mogućnostima koje navedena web-platforma nudi.
 - Komunikacija i povratna informacija važan su dio eKonsultacija, gdje je potrebno obavijestiti predlagачe promjena, tj. organizacije o statusima njihovih prijedloga i obrazloženjima za eventualno njihovo (ne) usvajanje.
- Digitalizacija uvjetovana suvremenim potrebama društva važan je činitelj djelovanja nevladinih organizacija. Ipak, postoje određena ograničenja s kojima se susreću nevladine organizacije u procesu digitalne transformacije. Pored financijskih ograničenja koja uvjetuju digitalnu transformaciju, postoje i druga područja gdje je potrebno ostvariti dodatni napor.
 - Pružanje potpore u digitalnoj transformaciji potrebno je u vidu edukacija osoblja nevladinih organizacija. Organiziranje radionica (u fizičkom ili online ambijentu) naglašeno je kao jedan od prioriteta. Razvoj strategija za digitalnu transformaciju organizacija također je naglašen kao potreba.

- Digitalna komunikacija s vladinim institucijama uvelike bi olakšala i unaprijedila odnos NVO i institucija BiH. Nevladine organizacije navode da bi ažurnije objavljivanje informacija i odgovaranje na e-maileve od strane državnih institucija olakšalo i rad nevladinih organizacija. Potrebno je digitalizirati procedure jer bi to umanjilo troškove za nevladine organizacije koje se tiču trenutnih procedura u procesu komuniciranja s institucijama.
- Web-platforma eKonsultacije u procesu programiranja i implementiranja najavljenog IPA III programa predstavlja veliku mogućnost za veći angažman nevladinih organizacija, čije je sudioništvo propušteno u prethodnom razdoblju.
 - Organizacije većinom nisu upoznate s procesom ili ga smatraju kompliciranim. Adekvatnom promidžbom i upoznavanjem organizacija može se povećati njihovo sudjelovanje.
- Uloga NVO u procesu pregovora i pridruživanja EU može biti od velike koristi i olakšavajući faktor na putu integracija.
 - Njihovo konzultiranje nevladinih organizacija kao i korektura mogu samo unaprijediti iznalazak najboljih rješenja u procesu pregovora i pristupanja.
 - Sudjelovanje nevladinih organizacija kao dio radne skupine u procesu pristupanja može uvelike utjecati na to da se put integracija ubrza.

Izvori i literatura

- Ministarstvo pravde BiH (2017). *Sporazum između u Vijeća ministara BiH i NVO u BiH*.
 - Preuzeto s: www.mpr.gov.ba/NVO
 - Posljednji put pristupljeno: 12. 2. 2021.

- UNDP (2014). *Priručnik za nevladine organizacije u BiH*.
 - Preuzeto s: <https://www.banjaluka.rs.ba/wp-content/uploads/2017/12/PrirucnikUNDP.pdf>
 - Posljednji put pristupljeno: 12. 2. 2021.

- Ministarstvo pravde BiH (n.d.)
 - Preuzeto s: www.ekonsultacije.gov.ba
 - Posljednji put pristupljeno: 12. 2. 2021.

- Ministarstvo pravde BiH (n.d.)
 - Preuzeto s: <http://ipa-ekonsultacije.dei.gov.ba/consultations>
 - Posljednji put pristupljeno: 12. 2. 2021.

- Ministarstvo pravde BiH: *Vodič za razvrstavanje udruženja i fondacija*.
 - http://www.mpr.gov.ba/organizacija_nadleznosti/uprava/registracije/udruzenja/obraci/default.aspx?id=1976&langTag=bs-BA

- Službeni glasnik Bosne i Hercegovine: *Zakon o udruženjima i fondacijama BiH* ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 31/01 42/03, 63/08 i 94/16).

- Službeni glasnik Brčko distrikta BiH: *Zakon o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta BiH* (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj: 2/10 – prečišćeni tekst).

- Službeni glasnik Republike Srpske: *Zakon o udruženjima i fondacijama Republike Srpske* ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 52/01, 42/05).

- Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine: *Zakon o udrugama i fondacijama Federacije BiH* ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 45/02).

Aneks I

UPITNIK O SURADNJI NEVLADINIH ORGANIZACIJA S INSTITUCIJAMA BiH

UVOD I OSNOVNE NAPOMENE

Institut za razvoj mladih KULT, u suradnji s Ministarstvom pravde BiH, provodi istraživanje koje ima za cilj utvrditi određeno stanje nevladinih organizacija/fondacija/udruga (u daljem tekstu: NVO) u BiH.

Ovim upitnikom nastoji se ispitati u kojoj mjeri NVO koriste dostupne oblike suradnje s institucijama BiH (Sporazum o suradnji između Vijeća ministara BiH i NVO, web-platforna eKonsultacije, platforma IPA eKonsultacije), koje ključne probleme NVO prepoznaju u ostvarivanju suradnje s institucijama BiH, koja rješenja predlažu za unapređenje postojeće razine suradnje te djelomično utvrditi stanje NVO u određenim oblastima.

Kako bi analiza rezultata istraživanja ponudila što točniju sliku stanja NVO u navedenim oblastima, molimo Vas da u odgovorima na upitnik date što iskrenije i točnije odgovore u ime svoje organizacije. Upitnik se sastoji od 42 pitanja i trebat će Vam oko 20 minuta da ga popunite. U odgovorima na ovaj upitnik nema točnih ili netočnih odgovora. Rezultati će biti predstavljeni Ministarstvu pravde BiH kao zbirna analiza odgovora svih NVO koje popune upitnik te nigdje neće biti navedeni pojedinačni nazivi organizacija niti njihovi individualni odgovori.

OPĆE INFORMACIJE I KAPACITETI

1. Puni naziv udruge ili fondacije: (upišite odgovor)

.....

2. Organizacija/fondacija/udruga registrirana je: (odaberite jednu od ponuđenih opcija)

- a. na razini BiH;
- b. na razini FBiH;
- c. na razini RS-a (okružni sudovi);
- d. na razini Brčko distrikta BiH;
- e. na razini kantona.

3. Označite na kojoj razini (ili razinama) djeluje Vaša organizacija:

- a. na razini BiH;
- b. na razini FBiH;
- c. na razini RS-a;
- d. na razini Brčko distrikta BiH;
- e. na razini kantona;
- f. na razini općine.

4. Adresa sjedišta organizacije: (upišite odgovor)

.....

5. Grad/općina:

(upišite

odgovor)

.....

6. Kontakt telefon: (upišite odgovor)

.....

7. E-mail: (upišite odgovor)

.....

8. Godina osnivanja organizacije: (upišite odgovor)

.....

9. Područje djelatnosti (prema Vodiču za razvrstavanje udruženja i fondacija):

- a. branitelji i stradalnici;
- b. građanske inicijative;
- c. duhovnost;
- d. privreda;
- e. hobi;
- f. kultura i umjetnost;
- g. ljudska prava;
- h. suradnja;
- i. obrazovanje, znanost i istraživanje;
- j. održivi razvoj;

- k. socijalna djelatnost;
- l. sport;
- m. tehnička kultura i informacijske tehnologije;
- n. zaštita zdravlja;
- o. zaštita okoliša i prirode;
- p. zaštita i spašavanje;
- q. civilno društvo;
- r. zaštita životinja;
- s. zaštita autorskih i srodnih prava;
- t. nešto drugo (upišite): _____

Veličina organizacije

10. Prosječan broj članova (ako je članska organizacija) u posljednje tri godine: (upišite odgovor)

.....

11. Prosječan broj volontera po ugovoru o volontiranju u posljednje tri godine: (upišite odgovor)

.....

12. Prosječan broj osoba angažiranih po ugovoru o radu u posljednje tri godine: (upišite odgovor)

.....

13. Prosječan broj osoba angažiranih po ugovoru o djelu za kontinuirane i/ili redovne aktivnosti/poslove u posljednje tri godine: (upišite odgovor)

.....

14. Prostor u kojem se odvijaju Vaše aktivnosti je:

- a. u vlasništvu organizacije;
- b. prostor je unajmljen;
- c. nemamo osiguran prostor.

15. Koji su izvori financiranja Vaše organizacije u posljednje tri godine (odaberite sve odgovore koji se odnose na Vašu organizaciju):

- a. proračunska sredstva (državna razina);
- b. proračunska sredstva (entitetska razina: RS);

- c. proračunska sredstva (entitetska razina: FBiH);
- d. proračunska sredstva (Brčko distrikt BiH);
- e. proračunska sredstva (kantonalna razina);
- f. proračunska sredstva (općinska/gradska razina);
- g. sredstva stranih vlada ili međunarodnih organizacija;
- h. sredstva donacija domaćih poduzeća, ustanova ili organizacija;
- i. članarine;
- j. druga djelatnost organizacije kojom se stječe prihod;
- k. nešto drugo (upišite): _____

SURADNJA I IZAZOVI

16. Koji su najčešći problemi s kojima se susrećete? (upišite odgovor)

.....

17. Koji su Vaši prijedlozi da se navedeni problemi riješe: (upišite odgovor)

.....

18. Na koji način bi se mogla unaprijediti suradnja institucija BiH i nevladinih organizacija kada je riječ o rješavanju navedenih problema? (upišite odgovor)

.....

SPORAZUM O SURADNJI VIJEĆA MINISTARA BiH I NVO U BiH I WEB-PLATFORMA EKONSULTACIJE

19. Je li Vam poznato da je potpisan Sporazum između Vijeća ministara BiH i NVO u BiH i jeste li upoznati s njegovim sadržajem? (www.mpr.gov.ba)

- a. Da, poznato mi je da je potpisan Sporazum između Vijeća ministara BiH i NVO u BiH i upoznat/a sam s njegovim sadržajem.
- b. Da, poznato mi je da je potpisan Sporazum između Vijeća ministara BiH i NVO u BiH, ali nisam upoznat/a s njegovim sadržajem.
- c. Ne, nije mi poznato da je Sporazum potpisan i nisam upoznat/a s njegovim sadržajem.

20. Znete li za web-platformu eKonsultacije i jeste li posredstvom navedene platforme sudjelovali u konzultacijama? (www.ekonsultacije.gov.ba)

- a. Da, znam i sudjelovao/la sam u konzultacijama posredstvom platforme.

- b. Da, znam, ali nisam sudjelovao/la u konzultacijama posredstvom platforme.
- c. Ne, ne znam.

21. Jeste li i na koji način sudjelovali u procesu konzultacija za neki pravni propis, drugi akt ili određenu javnu politiku na državnoj razini?

- a. Jesam, dostavili smo prijedloge i komentare putem e-maila.
- b. Jesam, putem web-platfome eKonzultacije.
- c. Ne, nisam nikako sudjelovao/la u konzultacijama.

22. Na koji se način, po Vašem mišljenju, može povećati sudjelovanje NVO u procesu konzultacija putem web-platfome eKonzultacije?

- a. Povećati zainteresiranost NVO-a za politike koje se donose na razini Vijeća ministara BiH.
- b. Izgraditi zagovaračke kapacitete nevladinih organizacija za korištenje web-platfome eKonzultacije.
- c. U većoj mjeri promicati benefite korištenja web-platfome eKonzultacije u procesu donošenja politika na razini Vijeća ministara BiH.
- d. Nešto drugo (upišite):
- e. Ne znam.
- f. Ne želim odgovoriti.

23. Na koji način mislite da bi se web-platforma eKonzultacije mogla unaprijediti? (upišite odgovor)

.....

DIGITALIZACIJA

24. Što smatrate najvećom preprekom za veće korištenje digitalnih alata i inovativnih tehnologija u radu svoje organizacije?

- a. Nedostatak vještina za korištenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija.
- b. Nepostojanje jasne vizije o novim modelima rada i digitalnim uslugama.
- c. Otpor promjenama unutar organizacije.
- d. Nedostatak financijskih sredstava.
- e. Nemamo prepreka u korištenju digitalnih alata i inovativnih tehnologija u radu organizacije.
- f. Nešto drugo (upišite):
- g. Ne znam.
- h. Ne želim odgovoriti.

Kako vidite sposobnost svoje organizacije da upotrijebi digitalne alate i inovativne tehnologije u svojim inicijativama i projektima?

	Potpuno se slažem	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Nikako se ne slažem
25. Postoji vizija kako digitalizacija može kreirati novu budućnost i novu vrijednost za našu organizaciju.					
26. Naša organizacija je svjesna toga kako digitalizacija utječe na konkurentnost organizacija civilnog društva.					
27. Imamo razvijen pristup korištenja digitalnih alata kako bismo postigli ciljeve svoje organizacije.					
28. Moja organizacija je sposobna smisliti i provesti inicijative koje uključuju digitalne komponente.					
29. Moja organizacija je već uspješno implementirala inicijative, odnosno projekte digitalne transformacije u društvu.					

Kako vidite interne organizacijske procese i alate te razinu inovativnosti u internom radu svoje organizacije?

	Potpuno se slažem	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Nikako se ne slažem
30. Ljudi u organizaciji su dobro povezani kroz digitalne platforme.					
31. Digitalni alati i platforme koje koristimo povećali su efikasnost dijeljenja znanja i suradnju kod uposlenih.					

32. Digitalni alati koje koristimo pomažu nam da pomjerimo granice organizacije i povežemo se s partnerskim organizacijama i korisnicima svojih usluga.					
33. Menadžment naše organizacije nastoji što više koristiti digitalne online alate za suradnju i osmišljavanje inicijativa.					

34. Što smatrate najboljim načinom da se pomogne Vašoj organizaciji na putu digitalne transformacije?

- a. Pilot-inicijative koje imaju cilj uvesti ili unaprijediti korištenje digitalnih tehnologija u organizaciji.
- b. Promjene kulture rada s vrha organizacije.
- c. Razvoj jasne digitalne strategije s definiranim prioritetima.
- d. Vanjska pomoć digitalno naprednih organizacija.
- e. Edukacija i treninzi za uposlene/članove.
- f. Početna analiza korištenja digitalnih tehnologija u radu organizacije.
- g. Nešto drugo (upišite):

Ako je na prethodno pitanje odgovor a) ili e), prikazat će se naredno pitanje. Ako je odgovor negativan, prelazi se na pitanje 35.

34.1. U kojim oblastima su Vam potrebne dodatne edukacije i treninzi za uposlene/ članove:

- a. digitalna komunikacija (alati: Zoom, Meet, Teams, Webex, održavanje online konferencija);
- b. održavanje virtualnih radionica (Mural, Miro, Padlet i sl.);
- c. provođenje online anketa i analiza (Google forms, SurveyMonkey i sl.);
- d. opća edukacija iz oblasti digitalne transformacije;
- e. nešto drugo (upišite):
- f. ništa od navedenog.

IPA EKONSULTACIJE I ULOGA NVO U PROCESU PREGOVARANJA O PRISTUPANJU EUROPSKOJ UNIJI

35. (<http://ipa-ekonsultacije.dei.gov.ba/consultations>)

- a. Da, jesam sudjelovao/la.
- b. Ne, nisam sudjelovao/la.

Ako je na prethodno pitanje odgovor pozitivan, prikazat će se naredno pitanje. Ako je odgovor negativan, prelazi se na pitanje 36.

1.1. Kakva su Vaša generalna iskustva s provođenjem eKonsultacija u vezi s IPA II?

- c. Dobra
- d. Prosječna
- e. Loša

36. Što je za Vas najveći izazov za sudioništvo u IPA konzultacijama? (upiшите odgovor)

.....

37. Na koji način mislite da bi se konzultacije u vezi s novim IPA III mehanizmom mogle unaprijediti? (upiшите odgovor)

.....

38. Koja je, po Vašem mišljenju, uloga NVO u procesu pregovaranja o pristupanju Europskoj uniji?

- a. NVO u procesu pregovaranja nemaju nikakvu ulogu.
- b. NVO trebaju u procesu pregovaranja imati korektivnu ulogu te doprinosti transparentnosti procesa i većoj uključenosti građana i vršiti monitoring procesa pregovora.
- c. Nešto drugo (upiшите):
- d. Ništa od navedenog.

39. Smatrate li da NVO trebaju biti uključene u pregovaračke radne skupine u procesu pristupanja Europskoj uniji?

- a. Da, trebaju biti uključene.
- b. Ne, ne trebaju biti uključene.
- c. Ne znam.
- d. Ne želim odgovoriti.

40. Navedite ukupan iznos sredstava u KM koja ste u razdoblju od 2018. g. do kraja oktobra 2020. godine dobili iz proračuna na svim razinama vlasti u BiH:**41. Navedite ukupan iznos sredstava u KM koja ste u razdoblju od 2018. g. do kraja oktobra 2020. godine dobili iz fondova EU i od drugih stranih donatora:****42. Koji su još međunarodni fondovi, institucije i organizacije (osim EU) bili donator Vaše organizacije u prethodne tri godine (2018.–2020.)?**

- a. UN i UN-ove agencije

- b. USAID – Američka agencija za međunarodnu suradnju;
- c. GIZ – Njemačko društvo za međunarodnu suradnju;
- d. Ambasada Švedske u BiH (uključujući i SIDA-u – Švedsku agenciju za međunarodni razvoj i suradnju)
- e. Ambasada Kraljevine Nizozemske u BiH
- f. Ambasada Kraljevine Norveške u BiH
- g. World Bank – Svjetska banka
- h. Nešto drugo (upišite):
- i. Ništa od navedenog

Upitnik popunio/la (ime i prezime i uloga/funkcija u organizaciji):

